

TEMATISKĀ ANALĪZE PAR
EKSPERTU VĒRTĒJUMIEM STUDIJU
VIRZIENU AKREDITĀCIJAS IETVAROS
2016. – 2017. GADĀ

SATURS

IEVADS.....	3
Lietotie saīsinājumi.....	5
1. Situācijas apraksts	6
2. Studiju virzienu vērtēšanas kritēriji	9
3. vērtējumi par studiju virzieniem	11
3.1 Studiju virziena vadība.....	12
3.2 Studiju virziena resursi un nodrošinājums	14
3.3 Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs.....	17
3.4 Sadarbība un internacionalizācija	19
3.5 Kvalitātes nodrošinājums un garantijas.....	21
3.6 Vidējie studiju virzienu akreditācijas kritēriju vērtējumi	23
4. vērtējumi par studiju programmām	25
4.1 Pirmā līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi	25
4.2 Bakalaura līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi	27
4.3 maģistra līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.....	29
4.4 Doktora līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.....	30
4.5 Vērtēšanas kritēriju vidējo vērtību salīdzinājums pa studiju programmu līmeņiem	32
Kopsavilkums	34
1. PIELIKUMS.....	37

IEVADS

Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras misija ir veicināt Latvijas augstākās izglītības kvalitātes pilnveidi un kvalitātes kultūras attīstību atbilstoši standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā. Vienlaikus aģentūra veic ekspertīzi un nodrošina uzticamu informāciju par augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas un pilnveidošanas jautājumiem.

Nemot vērā minēto, svarīgi ir uzkrāt, sistematizēt, analizēt un izmantot Latvijas augstākās izglītības sistēmas attīstībai un pilnveidei ekspertu grupu sniegtās rekomendācijas pēc novērtēšanas procedūrām.

Šajā tematiskajā analizē ir apkopota studiju virzienu akreditācijas laikā iegūtā informācija un veikta tās analīze par ekspertu grupu sniegto pamatojumu, vērtējumiem un rekomendācijām 24 īstenotajām studiju virzienu novērtēšanas procedūrām laika posmā no 2016. līdz 2017. gadam (turpmāk – pārskata periods).

Iegūtā un apkopotā informācija turpmāk var palīdzēt, sniedzot materiālu strukturētai augstākās izglītības sistēmas analīzei kopumā, norādot uz vājajām pusēm, kuras identificētas dažādos kvalitātes aspektos augstskolās/ koledžās kopumā, kā arī sniedzot ieskatu jautājumos, kuru pilnveidei turpmāk jāpievērš pastiprināta uzmanība, tādējādi palīdzot pilnveidot aktivitātes gan ārējās kvalitātes nodrošināšanā, gan augstskolu/ koledžu iekšējās kvalitātes sistēmu pilnveidē. Turklāt analīze sniedz ieskatu jautājumos, kuriem Aģentūrai jāpievērš pastiprināta uzmanība ekspertu apmācību laikā (t.s. jāsniedz plašāks informācijas izklāsts par Latvijas augstākās izglītības sistēmu, augstākās izglītības finansēšanu un normatīvajā regulējumā noteiktajām prasībām). Papildus veiktajā analizē ir iespējams identificēt labās prakses piemērus dažādos jautājumos, kas var palīdzēt augstskolām/ koledžām savstarpējās sadarbības veicināšanā.

Analīzē izmantotie dati iegūti no ekspertu kopīgajos atzinumos sniegtajiem vērtējumiem kvalitātes aspektos (informāciju par novērtēšanas skalu skat. 3.tabulā) un rekomendācijām studiju virzienu un atsevišķu studiju programmu pilnveidei un attīstībai. Nosakot kvalitātes aspektu novērtējuma vidējās vērtības un datu izkliedi tajās, iespējams noteikt, kuri kvalitātes aspekti vērtējami kā vāji augstskolās/ koledžās kopumā, un kuri ir zemāk novērtēti tikai atsevišķās augstskolās/ koledžās. Datu izklīde norāda uz vidējo vērtību amplitūdu viena kvalitātes aspekta ietvaros jeb atšķirību, kuru rada sniegtie vērtējumi dažādu novērtēšanas procedūru ietvaros. Datu izklīde jeb standartnovirze aprēķināta, izmantojot funkciju STDEV no tiem datiem, kuri izmantoti attiecīgā kritērija vidējā vērtējuma aprēķināšanā, tādējādi palīdzot pilnvērtīgāk novērtēt atzinuma daļu un kvalitātes aspektu vidējo vērtējumu atbilstību reālajai situācijai Latvijas augstskolās/ koledžās.

Jāatzīmē, ka matemātiska vidējo vērtību aprēķināšana veikta tikai šīs analīzes ietvaros. To iepriekš neveica ne eksperti studiju virzienu vērtēšanas un atzinumu sagatavošanas ietvaros, ne Studiju akreditācijas komisija (turpmāk – SAK), lēmuma pieņemšanu balstot kvalitatīvu, nevis kvantitatīvu, datu analizē.

Šī analīze sastāv no četrām nodaļām, kur pirmajā nodaļā sniegts vispārējs ieskats par 24 veiktajām studiju virzienu novērtēšanām, augstskolām/ koledžām, kurās virzieni akreditēti, tādējādi veidojot plašāku kontekstu un izpratni par datiem, kuri aprakstīti trešajā un ceturtajā analīzes nodaļā. Otrā nodaļa sniedz vispārīgu informāciju par studiju virzienu vērtēšanas kritērijiem un ekspertu grupu atzinuma veidlapu, kura noteikta ar 2015. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi"¹ (turpmāk – MK noteikumi Nr.407). Ekspertu grupas atzinumā iekļautās

¹ Ar 2017. gada 25. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 429 "Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumos Nr. 407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi"" noteikts, ka AIC izveido ekspertu grupas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijas, kuras jāpublicē 2017. gada 31. oktobrī, rezultātā, MK noteikumos Nr.407 iekļautā ekspertu grupas atzinuma veidlapa zaudējusi spēku, un tiek aizstātas ar AIC izstrādātajām ekspertu grupas kopīgā atzinuma izstrādes vadlīnijām.

daļas un kvalitātes aspekti vienkopus ir iekļauti [1. pielikumā](#). Analīzes trešajā nodaļā apkopota un analizēta informācija par ekspertu sniegtajiem vērtējumiem un rekomendācijām, vērtējot studiju virzienu kā kopumu, bet analīzes ceturtajā nodaļā apskatīta informācija par vērtējumiem studiju programmās, dalot tās pa izglītības līmeņiem: pirmā līmeņa augstākās izglītības studiju programmas (turpmāk – pirmā līmeņa studiju programmas), bakalaura līmeņa studiju programmas, maģistra līmeņa studiju programmas un doktora līmeņa studiju programmas. Analīzes noslēgumā apkopota informācija par identificētajām stiprajām un vājajām pusēm augstskolās/ koledžās kopumā, kā arī ekspertu biežāk sniegtās rekomendācijas, tādējādi augstskolām/ koledžām sniedzot ieskatu kvalitātes aspektos, kuru pilnveidei būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība.

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AIC	<i>Nodibinājums "Akadēmiskās informācijas centrs"</i>
Aģentūra	<i>AIC Akreditācijas departaments "Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra"</i>
Augstskolas/ koledžas	<i>Augstākās izglītības institūcijas Augstskolu likuma izpratnē</i>
ESG	<i>Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, angļu: Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area</i>
SAK	<i>Studiju akreditācijas komisija</i>
BA	<i>Banku augstskola</i>
BA UK	<i>Banku augstskolas Uzņēmējdarbības koledža</i>
BAT	<i>SIA Biznesa augstskola "Turība"</i>
BVK	<i>Biznesa vadības koledža</i>
BSA	<i>SIA "Baltijas Starptautiskā akadēmija"</i>
DU	<i>Daugavpils Universitāte</i>
EKA	<i>SIA "Ekonomikas un kultūras augstskola"</i>
HOTEL SCHOOL	<i>SIA "HOTEL SCHOOL" Viesnīcu biznesa koledža</i>
JK	<i>Juridiskā koledža</i>
KVK	<i>Kristīgās vadības koledža/ Vadības koledža</i>
LiepU	<i>Liepājas Universitāte</i>
LJK	<i>Latvijas Jūrniecības koledža</i>
LSPA	<i>Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija</i>
LU	<i>Latvijas Universitāte</i>
OMTK	<i>Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža</i>
RAI	<i>Rīgas Aeronavigācijas institūts</i>
RCK	<i>Rīgas Celtniecības koledža</i>
RSU	<i>Rīgas Stradiņa universitāte</i>
RTU	<i>Rīgas Tehniskā universitāte</i>
VeA	<i>Ventspils Augstskola</i>
ViA	<i>Vidzemes Augstskola</i>

1. SITUĀCIJAS APRAKSTS

2016./2017. gadā Aģentūra ir organizējusi 24 studiju virzienu akreditācijas, no tām 12 organizētas ESF projekta "Atbalsts EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei" Nr.8.2.4.0/15/l/001 ietvaros. Visas novērtēšanas procedūras koordinēja Aģentūra, bet lēmumus, pamatojoties uz studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupu sniegtajiem atzinumiem, pieņēma SAK.

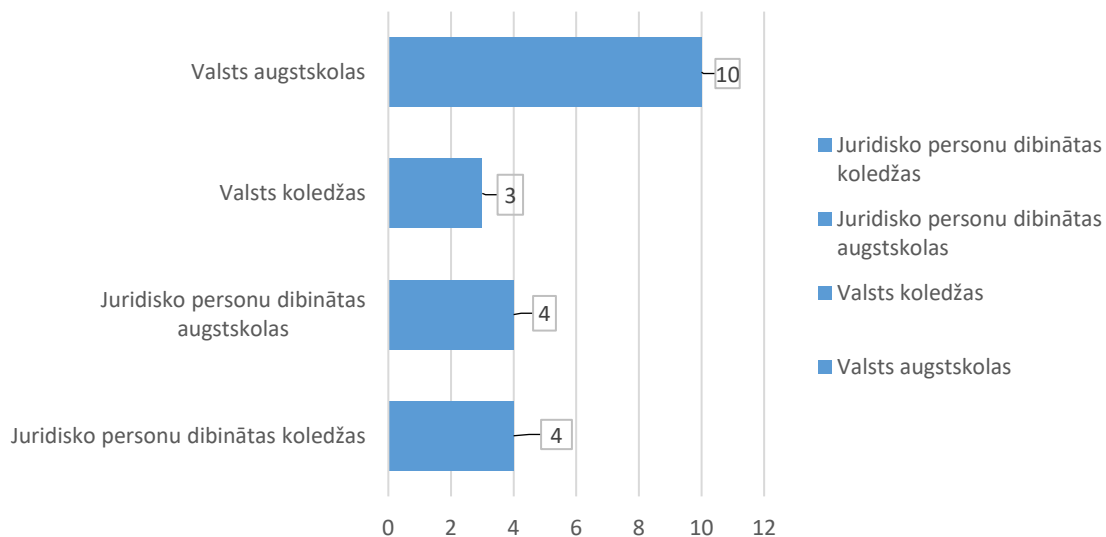
Latvijā ir noteikti 29 studiju virzieni augstākajā izglītībā saskaņā ar MK noteikumu Nr. 407 6. pielikumu². Pārskata periodā 24 īstenotās studiju virzienu novērtēšanas procedūras notikušas 15 no iepriekš minētajiem 29 studiju virzieniem augstākajā izglītībā. Seši studiju virzieni vērtēti vairāk nekā vienā augstskolā/ koledžā. Īstenoto studiju virzienu novērtēšanas procedūru uzskaitījums iekļauts 1. tabulā, tajā skaitā norādot uz augstskolām/ koledžām, kurās studiju virzieni akreditēti.

1. Tabula Pārskata periodā īstenotās studiju virzienu novērtēšanas procedūras

Studiju virziens	Skaitis	Iestādes, kurās virziens akreditēts
Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne	4	LU, VeA, JK, EKA
Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija	3	HOTEL SCHOOL, BSA, ViA
Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība	2	KVK, BAUK
Veselības aprūpe	2	RSU, LSPA
Tiesību zinātne	2	EKA, BVK
Arhitektūra un būvniecība	2	RTU, RCK
Ekonomika	1	BA
Iekšējā drošība	1	BAT
Sociālā labklājība	1	BSA
Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas	1	DU
Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības	1	LJK
Ķīmija, ķīmijas tehnoloģija un biotehnoloģija	1	OMTK
Ģeogrāfija un zemes zinātnes	1	LU
Izglītība, pedagoģija un sports	1	LiepU
Transporta pakalpojumi	1	RAI

² MK noteikumu Nr. 407 6. pielikums "Studiju virzieni augstākajā izglītībā": <https://likumi.lv/ta/id/275560-augstskolu-koledzu-un-studiju-virzienu-akreditācijas-noteikumi>

1. tabulā apkopotie dati rāda, ka pārskata periodā akreditēto studiju virzienu tematiskais loks ir plašs, līdz ar to bija iespējams veikt novērtēšanu virzieniem ar atšķirīgu specifiku. Tāpat jānorāda, ka studiju virzienu akreditācijās piedalījās dažādu veidu augstskolas/ koledžas, kopā 21. Apkopojums par augstskolām/ koledžām, kurās 2016./ 2017. gadā veiktas studiju virzienu akreditācijas, norādīts 1. attēlā.

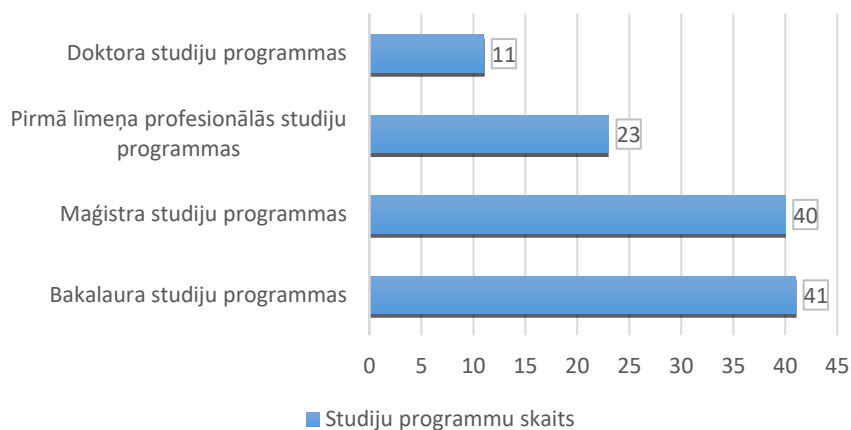
1. attēls. 2016./2017. gada studiju virzienu akreditācijās iesaistīto Augstāko izglītības iestāžu sadalījums pēc veida

Pārskata periodā akreditācijas procesos piedalījušās 8 juridisko personu dibinātas un 13 valsts dibinātas augstskolas/ koledžas. Tādās augstskolās kā EKA, BSA un LU katrā novērtēti un akreditēti divi dažādi studiju virzieni. Astoņi no studiju virzieniem tika akreditēti koledžās (četri juridisko personu dibinātās un četri valsts koledžās). Sešpadsmit studiju virzieni akreditēti augstskolās, no tiem valsts dibinātajās augstskolās - deviņi (tajā skaitā universitātēs – seši), bet juridisko personu dibinātajās augstskolās - septiņi. Studiju virzienu akreditācija visu veidu augstskolās/ koledžās tika organizēta pēc vienota principa un pieejas, tomēr jānorāda, ka augstākās izglītības institūcijas (turpmāk – institūcija) veids ietekmē novērtēšanas procesu. Vērtējot konkrētos studiju virzienus, eksperti ņem vērā, kāda veida institūcijā virzieni tiek īstenoti, kā arī normatīvajā regulējumā noteiktās prasības konkrētajam institūcijas veidam. Attiecībā uz koledžām tiek ņemta vērā to specifika - īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas, kuru īstenošanas laiks ir divi līdz trīs gadi, kā arī tas, ka koledžās zinātniski pētnieciskā darbība vēsturiski nav tik attīstīta kā, piemēram, universitātēs, kurās studiju programmas tiek īstenotas arī bakalaura, maģistra un doktora līmenī dažādās zinātnes nozarēs.

Studiju virzienu akreditācijas ietvaros novērtētas kopā 115 studiju programmas. Studiju virzieni ar lielāko virzienam atbilstošo studiju programmu skaitu bija RSU - studiju virziens "Veselības aprūpe" ar 30 studiju programmām, un RTU - studiju virziens "Arhitektūra un būvniecība" ar 19 studiju programmām.

Novērtētajos universitāšu studiju virzienos ietilpst visu līmeņu augstākās izglītības studiju programmas, tādējādi veidojot pilnu augstākās izglītības studiju programmu ciklu. Citos studiju virzienos, kuri īstenoti ne universitāšu tipa augstskolās, pārsvarā bija viena vai divas dažādu līmeņu

studiju programmas. Informācija par akreditētiem studiju virzieniem atbilstošo studiju programmu skaitu sadalījumā pa izglītības līmeņiem apkopota 2. attēlā.

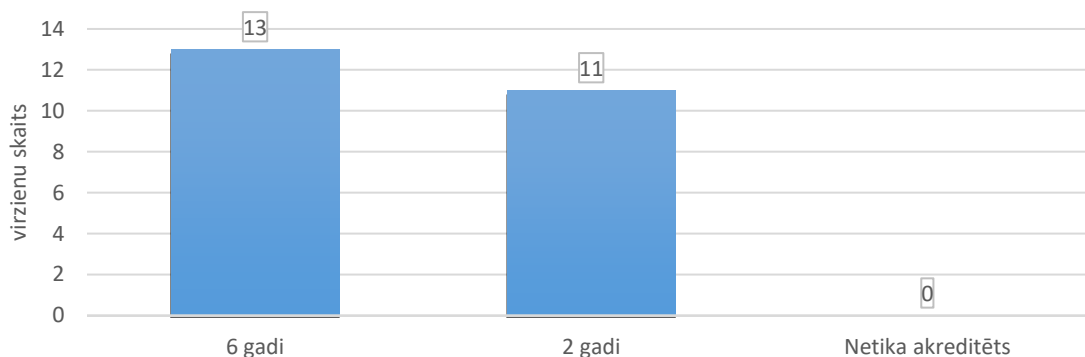
2. attēls. 2016./2017. gadā akreditētajiem studiju virzieniem atbilstošo studiju programmu sadalījums pa līmeņiem

Apkopojot datus par studiju programmu skaitu katrā studiju līmenī, jāsecina, ka visvairāk studiju programmu ir akreditēts bakalaura un maģistra līmenī, attiecīgi 41 un 40 studiju programmas. Aptuveni uz pusi mazāks skaits jeb 23 akreditētās programmas ir pirmā līmeņa studiju programmas, bet akreditēto doktora studiju programmu skaits ir 11.

Nemot vērā Latvijā spēkā esošo normatīvo regulējumu, studiju virzienu akreditē uz sešiem gadiem, tomēr, gadījumos, ja studiju virzienu akreditācijas procesā konstatēta augstskolas/koledžas resursu un spēju neatbilstība normatīvo aktu prasībām, bet tā novēršama studiju virziena akreditācijas termiņa ietvaros, studiju virziens augstskolā/koledžā var tikt akreditēts uz diviem gadiem.

Augstskolu likuma 55.³ panta piektajā daļā noteikti gadījumi, kuros var tikt pieņemts lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu augstskolā/koledžā. Cita starp noteikts, ka akreditāciju var atteikt, ja: studiju virziena novērtēšanas komisijas (turpmāk – ekspertu grupa) kopīgais ziņojums ir negatīvs; studiju virzienam atbilstošās studiju programmas vai programma neatbilst normatīvo aktu prasībām; studiju informatīvā bāze, materiāltehniskais nodrošinājums, finansiālā bāze un akadēmiskā personāla kvalifikācija neatbilst attiecīgajam studiju virzienam atbilstošās studiju programmas vai programmu īstenošanas nosacījumiem; augstskola/koledža nav novērsusi studiju virziena iepriekšējās akreditācijas laikā konstatētos trūkumus atbilstoši Augstskolu likuma prasībām u.c. Pārskata periodā nevienā studiju virzienu novērtēšanas procedūrā netika konstatēti tādi trūkumi un iepriekš minētie pārkāpumi, lai SAK atteiktu studiju virziena akreditāciju.

Analīzes ietvaros apkopotie dati par pārskata periodā akreditētajiem studiju virzieniem un to akreditācijas termiņu iekļauti 3. attēlā.

3. attēls. 2016./2017. gadā akreditēto studiju virzienu iegūtie akreditācijas termiņi.

No visiem akreditētajiem studiju virzieniem 13 tikuši akreditēti uz 6 gadiem, bet 11 studiju virzienos konstatēti trūkumi, kā rezultātā tie akreditēti uz 2 gadiem.

Jānorāda, ka pārskata periodā nav novērojama korelācija starp saņemto akreditācijas termiņu, akreditējamo virzienu, tam atbilstošo studiju programmu skaitu un līmeni vai augstskolas/koledžas veidu. Pārskata periodā atšķirīgus akreditācijas termiņus saņēma arī vienādi studiju virzieni dažādās augstskolās/koledžās.

2. STUDIJU VIRZIENU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju virzieni tika novērtēti pēc 12 studiju virzienu vērtēšanas kritērijiem, kuri ekspertu grupas kopīgajā atzinumā par studiju virziena vērtēšanu (turpmāk – atzinums) iekļauti 7 daļās. Katrā no 7 daļām ietverts dažāds skaits kvalitātes aspektu, kuri ekspertu grupai jānovērtē.

2. tabulā iekļauta informācija par šīm daļām un norādīts tajās iekļauto kvalitātes aspektu skaits. Analīzes [1. Pielikumā](#) pievienoti kopīgajā atzinumā iekļautie kvalitātes aspekti.

2.tabula Kopīgajā atzinumā iekļautās daļas

Nr.	Atzinuma daļas	Kvalitātes aspektu skaits
1	Studiju virziena vadība	4
2	Studiju virziena resursi un nodrošinājums	7
3	Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs	8
4	Sadarbība un internacionalizācija	6
5	Kvalitātes nodrošinājums un garantijas un iepriekšējā akreditācijā, ja tāda ir bijusi, saņemto ieteikumu ieviešana	8
6	Periodiska ārējās kvalitātes nodrošināšana	1
7	Studiju programmas novērtējums	21

Pirmās sešas kopīgā atzinuma daļas attiecas uz studiju virziena vērtējumu kopumā, novērtējot 34 kvalitātes aspektus, bet septītā daļa ir veltīta katras studiju programmas novērtējumam, analizējot 21 kvalitātes aspektu (skat. 2.tabulu).

Ekspertu grupa veica novērtējumu katrā no iepriekš minētajām daļām, analizējot tajās iekļautos kvalitātes aspektus. Par katru aspektu, kurš bija attiecināms uz novērtējamo studiju virzienu un tam atbilstošajām studiju programmām, eksperti sniedza īsu komentāru, raksturojot atklātos pozitīvos faktorus, trūkumus un iespējamus draudus, kā arī sniedzot ieteikumus kvalitātes uzlabošanai un informāciju par to, kādi fakti vai materiāli liecina par izdarīto novērtējumu. Kvalitātes aspekti tika vērtēti četrballu skalā, kur četri ir augstākais iespējamais vērtējums. Novērtēšanas skala, kurā iekļauts studiju virziena vērtējumu skaidrojums, iekļauts 3.tabulā.

3.tabula Novērtēšanas skala

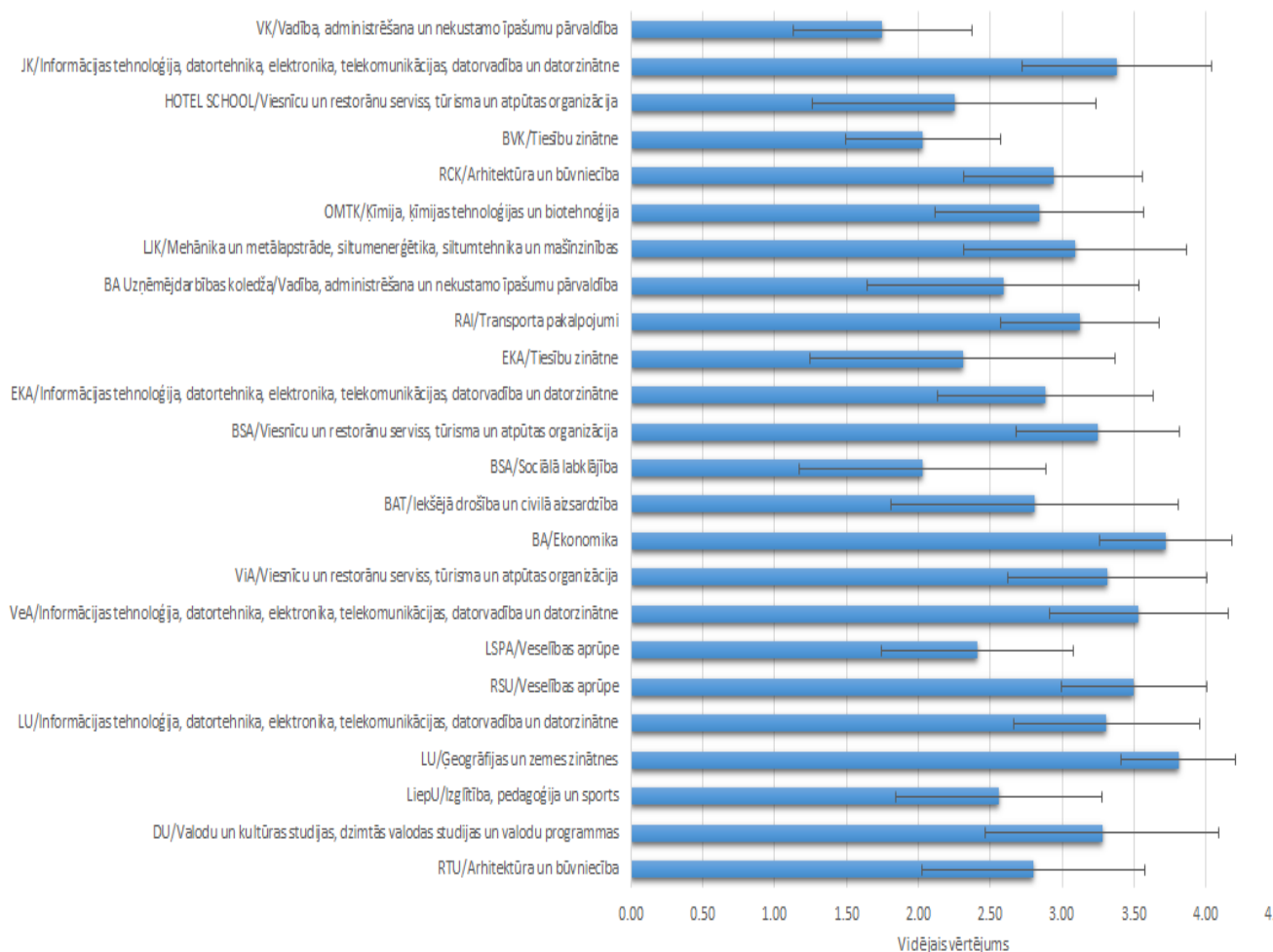
Studiju virziena vērtējumu skaidrojums	Vērtējums (punktos)
Kontekstā ar novērtējamo kritēriju studiju virziens ir teicamā līmenī. Sniegumu raksturo teicams vērtējums visos attiecīgajam kritērijam pakārtotajos jautājumos. Arī šajā, visaugstākajā, vērtējuma līmenī kontekstā ar novērtējamo kritēriju varētu būt novērojamas dažas maznozīmīgas nepilnības, kuru novērtēšanai nav nepieciešami lieli uzlabojumi.	4
Kontekstā ar novērtējamo kritēriju studiju virziens ir labā līmenī, atbilst visām prasībām. Stiprās puses ir izteiktā pārsvarā, un būtiskas nepilnības nav vērojamas. Konstatētās nepilnības ir viegli novēršamas.	3
Kontekstā ar novērtējamo kritēriju studiju virziens atbilst minimālajām prasībām. Sniegumu raksturo relatīvi augsts nepilnību īpatsvars un būtiski trūkumi attiecīgajā rādītājā. Trūkumu novēršanai nepieciešama rūpīgi plānota ilglaicīga darbība, kā arī ieinteresēto pušu atbalsts un papildu resursi.	2
Kontekstā ar novērtējamo kritēriju studiju virziens neatbilst minimālajām prasībām, izteiktā pārsvarā ir būtiskas nepilnības.	1

Šīs analīzes nākamajā nodaļā atsevišķi tiek skatīti un analizēti tie vērtējumi, kurus augstskolas/ koledžas saņēma par studiju virzienu kā kopumu. Vidējās vērtības aprēķinātas, ņemot vērā ekspertu grupu sniegtos skaitliskos vērtējumu par kvalitātes aspektiem.

3. VĒRTĒJUMI PAR STUDIJU VIRZIENIEM

Šajā nodaļā tiek skatīti un analizēti dati par studiju virzienu vidējo vērtējumu (atzinumā 1. – 6. daļa) katrā augstskolā/koledžā. Vidējās vērtības aprēķinātas, ņemot vērā ekspertu sniegtos skaitliskos vērtējumus kvalitātes aspektiem, kuri iekļauti atzinuma pirmajās sešās daļās, kuras norādītas šīs analīzes 2. tabulā.

Dati par akreditēto studiju virzienu vidējo vērtējumu katrā augstskolā/koledžā iekļauti 4. attēlā.

4. attēls Akreditēto studiju virzienu vidējie vērtējumi

Analizējot 4. attēlā iekļautos datus, jāsecina, ka mazākā vidējā vērtība akreditētam studiju virzienam ir 1,75, bet augstākā vērtība - 3,81.

Papildus jānorāda, ka 11 no akreditētajiem studiju virzieniem vidējā vērtība pārsniedz atzīmi 3, kas ir ļoti augsts vērtējums. 12 no akreditētajiem studiju virzieniem vidējā vērtība pārsniedza atzīmi 2, tai skaitā septiņiem studiju virzieniem tā tuvojās vidējam vērtējumam 3.

Vērojama korelācija starp iegūto vērtējumu un akreditācijas termiņu. Studiju virzieni, kuriem šo daļu vērtējumi bija izteikti zemi, tika akreditēti uz diviem gadiem, bet tie, kuru vidējais vērtējums

šajās daļās bija augstāks par 3, tikai akreditēti uz 6 gadiem. Tāpat vērojama arī tendence, ka lielākā daļa no virzieniem, kuros kvalitātes aspekti vērtēti ļoti atšķirīgi, radot plašu datu izkliedi, tika akreditēti uz 2 gadiem. Akreditāciju uz 6 gadiem ieguva tie studiju virzieni, kuri spēj nodrošināt vienlīdzīgu un augstu kvalitāti visos novērtēšanas procesā vērtētajos kritērijos saskaņā ar ekspertu atzinumos norādīto.

Analizējot iegūto vidējo vērtējumu izkliedi, jāsecina, ka dati ir izklidēti vienmērīgi un nav novērojams, ka būtu virzienu kopa, kuras ietvaros studiju virzieni būtu saņēmuši izteikti augstus vai izteikti zemus vērtējumus.

Vērojams, ka virzieniem, kuri saņēmuši visaugstākos vērtējumus (LU/"Ģeogrāfija un zemes zinātnes" (3,81), BA/"Ekonomika" (3,72), RSU/"Veselības aprūpe" (3,50)), raksturīgas vismazākās datu izkliedes (4. attēlā parādīta kā standartnovirzes). Tas norāda, ka šajos virzienos visi kritēriji novērtēti līdzīgi, un ekspertu grupa uzskata, ka virziens tiek īstenots kvalitatīvi visos akreditācijas procesā vērtētajos kvalitātes aspektos, kas vērtējama kā pozitīva tendence.

Tomēr ir vairāki studiju virzieni (BAT, HOTEL SCHOOL, BA UK, BSA/"Sociālā labklājība", DU), kuros varietāte ir ļoti plaša, kas norāda uz to, ka virziena ietvaros dažādi kvalitātes kritēriji novērtēti atšķirīgi un kvalitāti nevar visos kritērijos un kvalitātes aspektos uztvert kā viendabīgu.

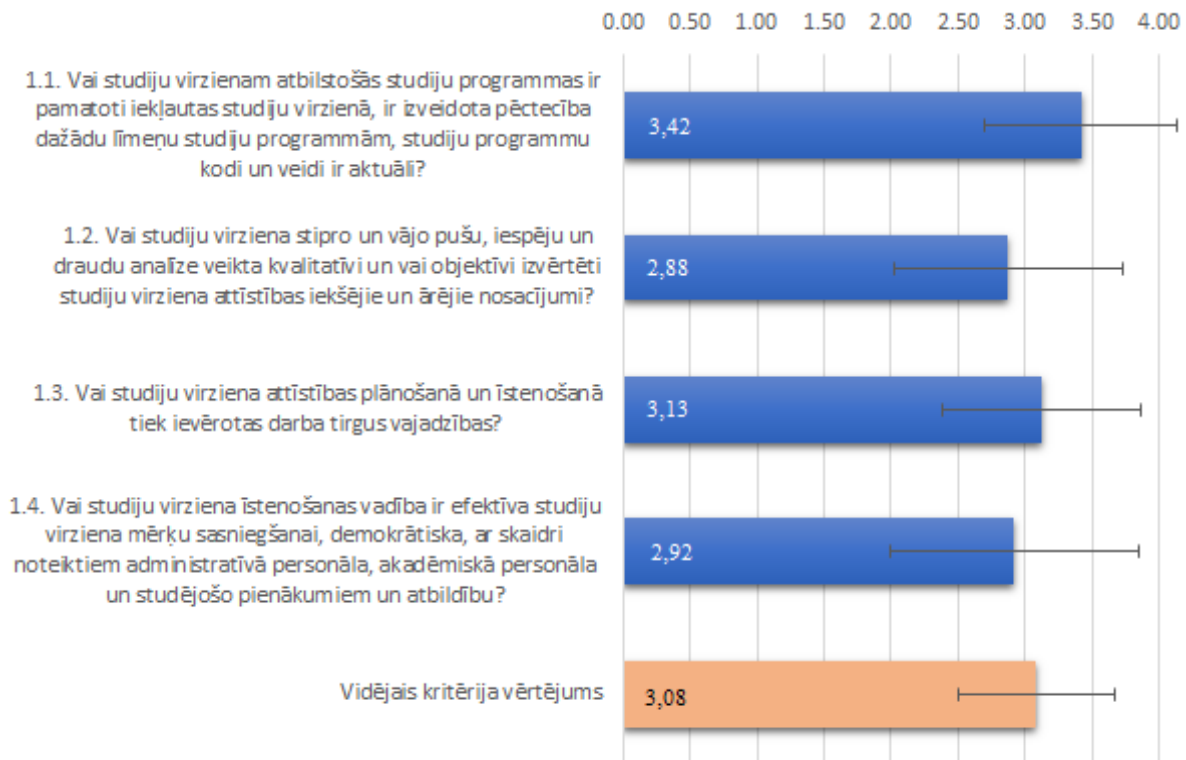
Turpmāk šīs nodaļas apakšsadaļās tiek skatīti un analizēti dati par visu 24 studiju virzienu vidējo vērtējumu kopīgā atzinuma daļā par studiju virziena kvalitātes aspektiem.

3.1 STUDIJU VIRZIENA VADĪBA

Pirmā daļa, kuru virziena akreditācijas procesa ietvaros vērtēja ekspertu grupa, ir "Studiju virziena vadība", kas sevī ietverot četrus kvalitātes aspektus:

- studiju virzienā iekļauto studiju programmu atbilstība studiju virzienam;
- virziena stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīzes veikšanas kvalitāte un tas, vai objektīvi izvērtēti studiju virziena attīstības iekšējie un ārējie nosacījumi;
- virziena attīstības iespējas kontekstā ar darba tirgus vajadzībām;
- studiju virziena īstenošanas vadības efektivitāte.

Balstoties uz iegūtajiem datiem, jānorāda, ka studiju virzienu vadība augstskolās/ koledžās, akreditācijas procesa ietvaros, novērtēta augstu, vidēji sasniedzot vērtējumu 3,08. Kopsavilkums par vidējiem vērtējumiem šīs daļas kvalitātes aspektos iekļauts 5. attēlā.

5. attēls. Vidējie vērtējumi atzinuma daļā "Studiju virziena vadība".

Šīs daļas ietvaros visaugstāk (vidējais vērtējums 3,42) novērtēta virzienā iekļauto studiju programmu atbilstība studiju virzienam, programmu pēctecība un aktualitāte, norādot uz to, ka studiju virzieni kā kopums ir augstskolās/ koledžās veiksmīgi integrēta vienība un programmas tiek veidotas un studiju virzienos iekļautas atbilstoši.

Arī pārējie šajā daļā iekļautie kvalitātes aspekti novērtēti augstu, lai gan jānorāda, ka kvalitātes aspektam par virziena stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīzes veikšanas kvalitāti un to, vai objektīvi izvērtēti studiju virziena attīstības iekšējie un ārējie nosacījumi raksturīga izteiktāka datu varietāte, norādot uz nevienlīdzību vērtējumos un to, ka atsevišķiem studiju virzieniem šis aspekts novērtēts izteikti zemākā līmenī.

KOPSAVILKUMS PAR EKSPERTU GRUPU SNIEGTAJĀM REKOMENDĀCIJĀM PAR DAĻU "STUDIJU VIRZIENA VADĪBA":

Apkopojot ekspertu grupu rekomendācijas, kuras attiecināmas uz studiju virziena vadību, secināms, ka, lai gan kopumā studiju programmu atbilstība virzienam, kurā tās iekļautas, novērtēta augstu, dažām programmām dažādos virzienos eksperti aicinājuši mainīt vai precizēt programmu nosaukumus, lai tie atbilst programmās piedāvātajam saturam.

Dažādos studiju virzienos eksperti vairākkārt norāda uz nepieciešamību mainīt vai precizēt uzņemšanas noteikumus studiju programmā, kā arī ieviest vai uzlabot iepriekš iegūtās neformālās izglītības un profesionālās pieredzes atzīšanas procedūru, norādot uz nepieciešamību šos jautājumus aktualizēt vairākās augstskolās/ koledžās. Šie ekspertu ieteikumi netieši norāda uz problēmām atbilstībā ESG 1.4 apakšpunktam Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija, kur tajā skaitā noteikts, ka:

- ir būtiski nodrošināt mērķiem atbilstošas uzņemšanas, kvalifikāciju atzīšanas un studiju pabeigšanas procedūras, tai skaitā īpaši tad, kad studenti ir mobili gan augstākās izglītības sistēmas ietvaros, gan starp izglītības sistēmām;
- taisnīga augstākās izglītības kvalifikāciju, studiju periodu un iepriekš iegūtās izglītības atzīšana, ieskaitot neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšanu, ir būtiskas sastāvdaļas, lai nodrošinātu studenta studiju gaitas virzību, veicinot mobilitāti.

No ekspertu atzinumiem attiecībā uz šo daļu papildus jāizceļ ieteikums vairākām augstskolām/ koledžām uzlabot vai veicināt studējošo pārstāvju dalību vai iesaisti to lēmēj institūcijās. Dažos gadījumos eksperti konkrēti ieteikuši, kur papildus būtu nepieciešams iesaistīt studējošos, jo iepriekš viņu intereses netika pārstāvētas vispār vai pārstāvētas nepilnīgi. Bet šis vairāk uzskatāms par dažu atsevišķu augstskolu/ koledžu problēmjautājumu, nevis visu augstskolu/ koledžu studiju virzienu vadībai raksturīgu iezīmi.

3.2 STUDIJU VIRZIENA RESURSI UN NODROŠINĀJUMS

Salīdzinot ar daļu "Studiju virziena vadība", daļas "Studiju virziena resursi un nodrošinājums" ietvaros eksperti vērtēja plašāku kvalitātes aspektu klāstu, līdz ar to daļas vidējo vērtējumu veido plašāka apjoma datu kopa. Šīs daļas ietvaros tika vērtēti dažādi studiju programmu īstenošanai nepieciešamie resursi, tajā skaitā:

- finanšu resursi;
- akadēmiskā personāla kvalifikācija un profesionalitāte;
- informatīvie (ietverot bibliotēku) resursi;
- metodiskā bāze;
- administratīvā un tehniskās personāla atbalsts;
- materiāltehnikais nodrošinājums kopumā.

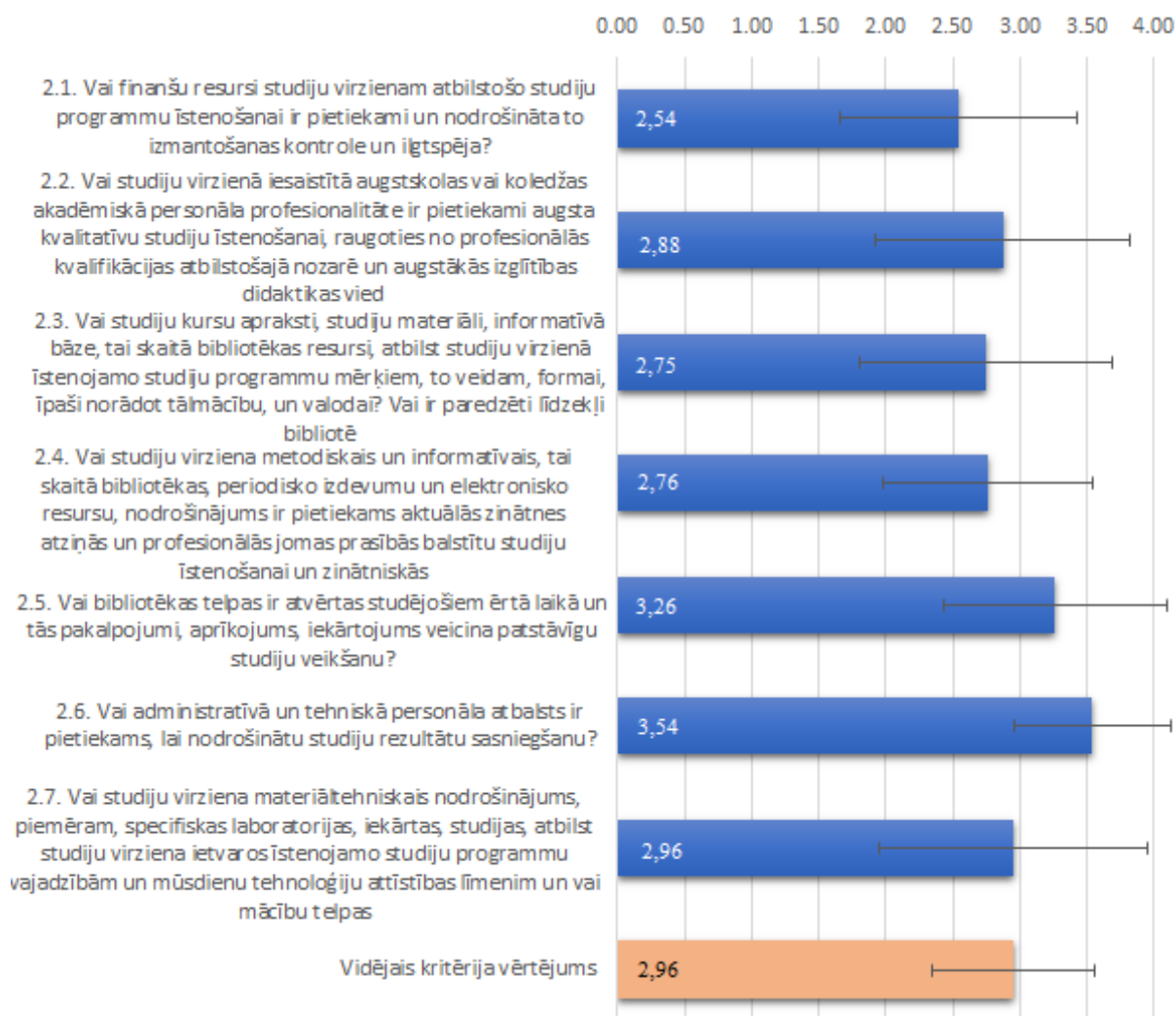
Balstoties uz iegūtajiem datiem, jānorāda, ka šajā daļā iekļauto kvalitātes aspektu vidējo vērtību izkliede ir ievērojami lielāka nekā, piemēram, kritērijā "Studiju virziena vadība". Tas atspoguļo plašākas kvalitātes atšķirības vērtēto studiju virzienu ietvaros – ekspertu grupu atzinumi norāda uz to, ka atsevišķos virzienos konkrēti aspekti ir augstā līmenī, bet atsevišķos – tieši pretēji, uzskatāmi par zemiem, lai gan kopumā kritērija vidējais vērtējums ir līdzīgs kā citiem kritērijiem, sasniedzot vidējo vērtību 2,96. Kopsavilkums par vidējiem vērtējumiem šīs daļas kvalitātes aspektos iekļauts 6. attēlā.

Jānorāda, ka šīs daļas ietvaros īpaši tika izvērtēti un skatīti tie studiju virzieni, kuru īstenošana tiek piedāvāta arī filiālēs, pārskata periodā šādu virzienu skaits ir pieci. Apkopojot ekspertu atzinumos norādīto informāciju, jānorāda, ka lielākajā daļā novērtējumu norādīta nepieciešamība uzlabot filiālēs studējošajiem pieejamo infrastruktūru un materiāltehniko nodrošinājumu, lai panāktu, ka studiju process filiālēs tiek nodrošināts vienlīdz kvalitatīvi ar augstskolu/ koledžu galvenajām studiju īstenošanas vietām.

Vairākos gadījumos eksperti norādījuši uz augstskolu/ koledžu apņemšanos - mācībspēki regulāri dodas uz filiālēm un paralēli tam tiek piedāvātas studijas arī ar teletiltu jeb tālmācības

formas elementu palīdzību. Norādīts, ka gadījumā, ja studiju saturs daļēji tiek piedāvāts attālināti, augstskolām/ koledžām jāpildinveido tehniskais nodrošinājums.

Jautājumā par bibliotēkām un pieejamajiem resursiem filiālēs, norādīts to trūkums, jo īpaši svešvalodā, tomēr, kā labā prakse minētas studējošajiem pieejamās datubāzes augstskolu/ koledžu elektroniskajās sistēmās. Cita starp kā labais piemērs norādīta sadarbība ar reģionālajiem darba devējiem, kuri studējošajiem piedāvā prakses un vēlāk arī nodarbinātības iespējas.

6. attēls. Vidējie vērtējumi atzinuma daļā "Studiju virziena resursi un nodrošinājums".

Šīs daļas ietvaros vidējā vērtība lielākajai daļai no kvalitātes aspektiem ir zemāka nekā 3, tādējādi nesasniedzot labu vidējo vērtējumu, tomēr jāatzīmē, ka tas attiecināms uz vidējiem vērtējumiem un atsevišķi vairāku studiju virzienu ietvaros saņemtie vērtējumi ir novērtēti arī ar 3 vai 4. Jānorāda, ka vidēji visaugstāk novērtētais studiju virziena resursu un nodrošinājuma daļas kvalitātes aspekts ir 2.6. administratīvā un tehniskā personāla atbalsts, iegūstot vidējo vērtību 3,54. Šī kvalitātes aspekta datu izklīdes rādītājs ir zemākais šīs daļas ietvaros, kas norāda, ka administratīvā un tehniskā personāla atbalsts pārsvarā visās augstskolās/ koledžās tiek nodrošināts atbilstošā un labā līmenī.

Kā viszemāk novērtētais kvalitātes aspekts ar vidējo vērtību 2,54 šajā daļā jānorāda kvalitātes aspekts 2.1. finanšu resursu pietiekamība, to izmantošanas kontrole un ilgtspēja, kas tomēr norāda uz finansējuma nepietiekamību augstākajai izglītībai kā problēmu kopumā. Protams, šī kvalitātes aspekta ietvaros izvērtēta arī pieejamo resursu izmantošanas efektivitāte un kontrole, bet ekspertu grupu kopīgajos atzinumos neatkārtojas konkrēti ieteikumi attiecībā uz finanšu resursu izlietošanas kontroles uzlabošanu, kas nozīmē, ka tā nav plaši izplatīta problēma un kvalitātes aspekta zema vērtējums drīzāk saistāms ar finanšu resursu trūkumu kopumā.

Nākamais zemākais vērtējums ir kvalitātes aspektam 2.3 par studiju materiālu atbilstību programmas mērķiem, tomēr, tajā pašā laikā kvalitātes aspektam 2.5. par bibliotēkas telpu pieejamību studējošajiem ieguvis otru augstāko vērtējumu šīs sadaļas ietvaros. Zemu vērtējumu saņēmis arī kvalitātes aspekts 2.4. par informatīvās, materiāltehniskās bāzes atbilstību, lai nodrošinātu darbību atbilstoši aktuālajām zinātnes atziņām. Iepriekš minētais liecina par to, ka augstskolu/ koledžu bibliotēku infrastruktūra ir labi attīstīta, tomēr vairāk uzmanības jāvērš uz metodisko un bibliogrāfisko materiālu atjaunošanu un pilnveidi.

Kvalitātes aspektu vidējie vērtējumi norāda, ka augstskolas / koledžas lielākoties pietiekoši atbildīgi un atbilstošā apjomā iegulda finanšu resursus, lai nodrošinātu kvalitatīvu materiāltehnisko bāzi, metodisko un informatīvo nodrošinājumu, kvalificētu tehnisko un administratīvo personālu, bet, iespējams, pietrūkst gan finanšu resursu, gan ilgtspējīgas pieejas, lai nodrošinātu bibliotēkas, datubāzu, studiju materiālu, materiāltehniskā nodrošinājuma aktualitāti un atbilstību studiju virzienu un programmu specifikai. Protams, šī problēma daļēji saistīta ar tehnoloģiju, metožu un atsevišķu nozaru straujo attīstību, kurām pretstatā augstskolas/ koledžas nespēj pietiekoši ātri jaunākās tendences integrēt studiju procesa nodrošinājumā – gan materiāltehniskā, gan informatīvā ziņā.

KOPSAVILKUMS PAR EKSPERTU GRUPU SNIEGTAJĀM REKOMENDĀCIJĀM PAR DAĻU "STUDIJU VIRZIENA RESURSI UN NODROŠINĀJUMS"

Apkopojot ekspertu grupu rekomendācijas, kuras attiecināmas uz studiju virzienu resursiem un nodrošinājumu, jāsecina, ka šīs daļas ietvaros rekomendācijas ir vairāk specifiskas novērtētajām augstskolām/koledžām un tām atbilstošajiem studiju virzieniem. Tomēr, vērojama vienota tendence rekomendācijās par bibliotēkas nodrošinājumu un darbību. Eksperti rekomendē attīstīt un uzlabot bibliotēku resursus, paplašinot bibliotēku savstarpējās sadarbības iespējas un studiju programmām paredzētas specifiskas literatūras apjomu, pieejamību valodās, kurās studiju programmas tiek īstenotas. Šādi ieteikumi norāda uz trūkumiem saistībā ar vairāku augstskolu/ koledžu metodiskā un informatīvā nodrošinājuma kvalitāti attiecībā pret grāmatu un datubāzu resursu aktualitāti un apjomu.

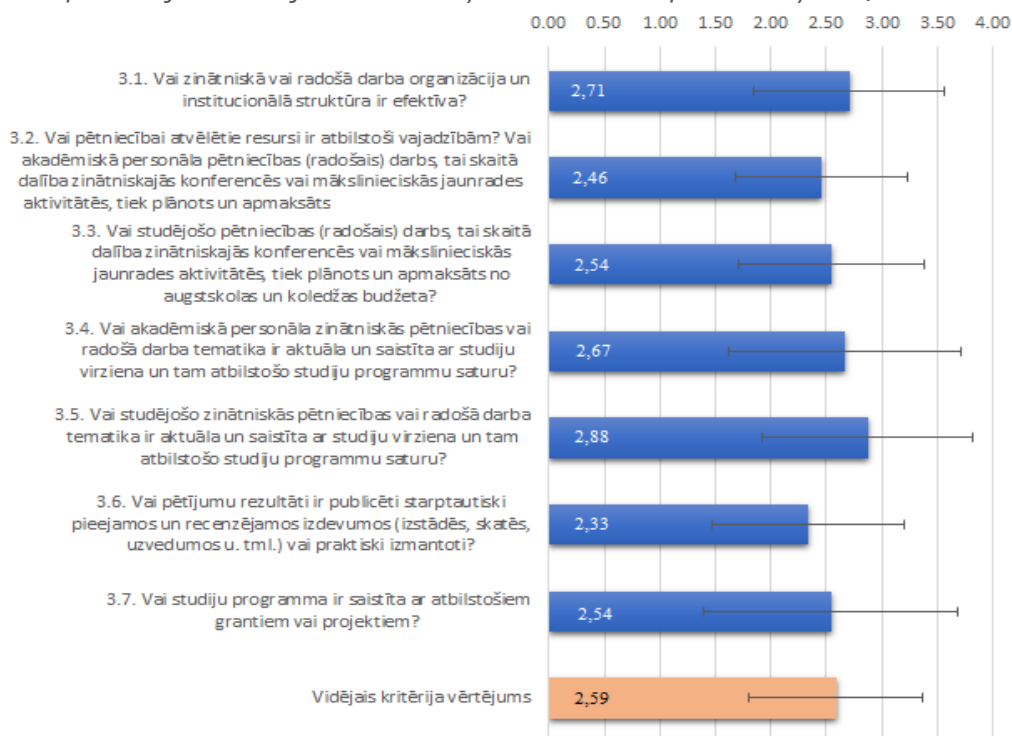
Attiecībā uz studiju īstenošanu filiālēs, sniegtajās rekomendācijās ieteikts izstrādāt stratēģiju vai plānu bibliotēkas grāmatu, periodisko izdevumu un elektronisko resursu regulārai atjaunošanai. Vairākos ekspertu atzinumos ieteikts, studiju programmu saturu daļēji nodrošināt tālmācības formā, izmantojot teletiltus, kur studējošajiem attālināti ir tieša komunikācija ar mācībspēkiem. Vairākos ekspertu atzinumos rekomendēts uzlabot laboratoriju aprīkojumu, lai studējošajiem filiālēs būtu iespēja strādāt ar jaunākajām tehnoloģijām.

3.3 ZINĀTNISKĀ PĒTNIECĪBA UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA UN STUDĒJOŠO ZINĀTNISKĀS PĒTNIECĪBAS VAI RADOŠAIS DARBS

Salīdzinot ar citām studiju virzienu akreditācijas procesā ekspertu grupas kopīgajā atzinumā iekļautajām daļām un tām atbilstošajiem kvalitātes aspektiem, trešā daļa "Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs" ir novērtēta salīdzinoši zemāk, kā vidējo vērtību sasniedzot 2,59. Zemo vērtējumu daļēji var skaidrot ar to, ka procedūrās tika vērtēti studiju virzieni arī koledžās, bet tajās zinātniski pētnieciskā un/vai radošā darbība parasti nav tik spēcīgi attīstīta kā, piemēram, universitātēs. To daļēji atspoguļo arī tas, ka šīs daļas kvalitātes aspektiem datu izkliede absolūtos skaitļos ir vislielākā starp visiem kvalitātes aspektiem, tādējādi tieši norādot uz ievērojamām atšķirībām vērtējumos starp dažādām augstskolām/ koledžām. Šādas zinātniskās pētniecības un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošā darba kvalitātes aspektu atšķirības ir vērā ņemams rādītājs, novērtējot zinātniskās pētniecības un radošā darba kvalitāti kopumā. Šī kritērija ietvaros eksperti izvērtēja tādus aspektus kā:

- zinātniskā vai radošā darba organizācijas un institucionālā struktūras efektivitāte;
- pētniecībai atvēlētos resursus;
- akadēmiskā personāla un studējošo pētniecības (radošo) darbu, akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošā darba tematikas aktualitāti un saistību ar studiju virzienu, to, vai pētījumu rezultāti ir publicēti starptautiski pieejamos un recenzējamos izdevumos;
- studiju programmu saistību ar atbilstošiem Grantiem vai projektiem.

Kopsavilkums par vidējiem vērtējumiem šīs daļas kvalitātes aspektos iekļauts 7. attēlā.

7. attēls. Vidējie vērtējumi atzinuma daļā "Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs".

Aplūkojot atsevišķu kvalitātes aspektu vērtējumus, vērojams, ka vidēji viszemāk (vidējā vērtība tikai 2,33) novērtēts kvalitātes aspekts 3.6. pētījumu rezultātu publicitāte starptautiski pieejamos un recenzējamos izdevumos, to praktiskā izmantošana. Jāatzīmē, ka arī lielākā daļa no ekspertu rekomendācijām, kuras attiecināmas uz zinātniski pētniecisko vai radošo darbu, saistītas ar to, ka nepieciešams veicināt publicitāti augsta līmeņa žurnālos.

Visaugstāk šīs daļas ietvaros novērtēts kvalitātes aspekts 3.5. studējošo zinātniskās pētniecības vai radošā darba tematikas aktualitāte un saistība ar studiju virzienu (vidējā vērtība 2,88), vienlaikus šie aspekti akadēmiskajam personālam novērtēti nedaudz zemāk, sasniedzot vidējo vērtību 2,67. Ekspertu atzinumos pārsvarā parādās ieteikumi uzlabot studējošo pētnieciskā darba kvalitāti, iesaistīt viņus esošās pētniecības grupās un piedāvāt pētniecības tematus. Otrs kvalitātes aspekts 3.3. studējošo pētnieciskais (radošais) darbs, tai skaitā dalība zinātniskajās konferencēs vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēs, to finansēšana no augstskolas/ koledžas budžeta līdzekļiem, novērtēts zemāk nekā kvalitātes aspekts 3.5., sasniedzot vidējo vērtību 2,54.

Kopumā, lai gan ekspertu atzinumi norāda, ka studējošo izvēlētais zinātnisko pētījumu tēmas ir aktuālas un nozīmīgas konkrētajā nozarē, saistītas ar attiecīgajiem studiju virzieniem, tomēr šī aktualitāte tik tieši neatspoguļojas akadēmiskā personāla zinātniski pētnieciskajā vai radošajā darbā, kas visbiežāk, atšķirībā no studējošo pētnieciskajiem darbiem, ir ilgtermiņa, vairākus gadus ilgi pētījumi. Šāda likumsakarība, lai gan novērojama, tomēr nav pārsteidzoša, ņemot vērā to, ka nereti studējošo iesaiste zinātniskajā/radošajā darbā ir tikai īslaicīga un studējošie izvēlas darboties ar tēmām, kas ir aktuālas un kontekstā ar studiju saturu. Tikmēr akadēmiskā personāla zinātniski pētnieciskās vai radošās intereses ar to var nebūt un bieži vien arī nav tik cieši saistītas. Kopumā apkopotie dati norāda, ka, iespējams, ne tikai ekspertu grupu norādītie trūkumi publicēšanos veicinošos un doktorantūrās studējošo atbalsta mehānismos, bet arī tieši akadēmiskā personāla pētījumu aktualitātes trūkums ir viens no iemesliem, kādēļ publikācijas lielākoties ir zemākas klases/citējamības izdevumos.

KOPSAVILKUMS PAR EKSPERTU GRUPU SNIEGTAJĀM REKOMENDĀCIJĀM PAR DAĻU "ZINĀTNISKĀ PĒTNIECĪBA UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA UN STUDĒJOŠO ZINĀTNISKĀ PĒTNIECĪBA VAI RADOŠAIS DARBS"

Apkopojot ekspertu grupu rekomendācijas, kuras attiecināmas uz studiju virzienu zinātnisko pētniecību un akadēmiskā personāla un studējošo zinātnisko pētniecību vai radošo darbu, jāsecina, ka šīs daļas ietvaros visvairāk rekomendāciju ir izteiktas par publikāciju sniegšanu tieši augstākas citējamības zinātniskajos žurnālos, tostarp izveidojot vai uzlabojot atlīdzības sistēmu par publicēšanos starptautiski atzītos izdevumos. Daļā augstskolu/ koledžu gan šāda atlīdzības sistēmas politika pastāv, bet, iespējams, to nepieciešams specificēt un uzlabot, lai paaugstinātu publikāciju apjomu tieši augstas citējamības un ranga izdevumos.

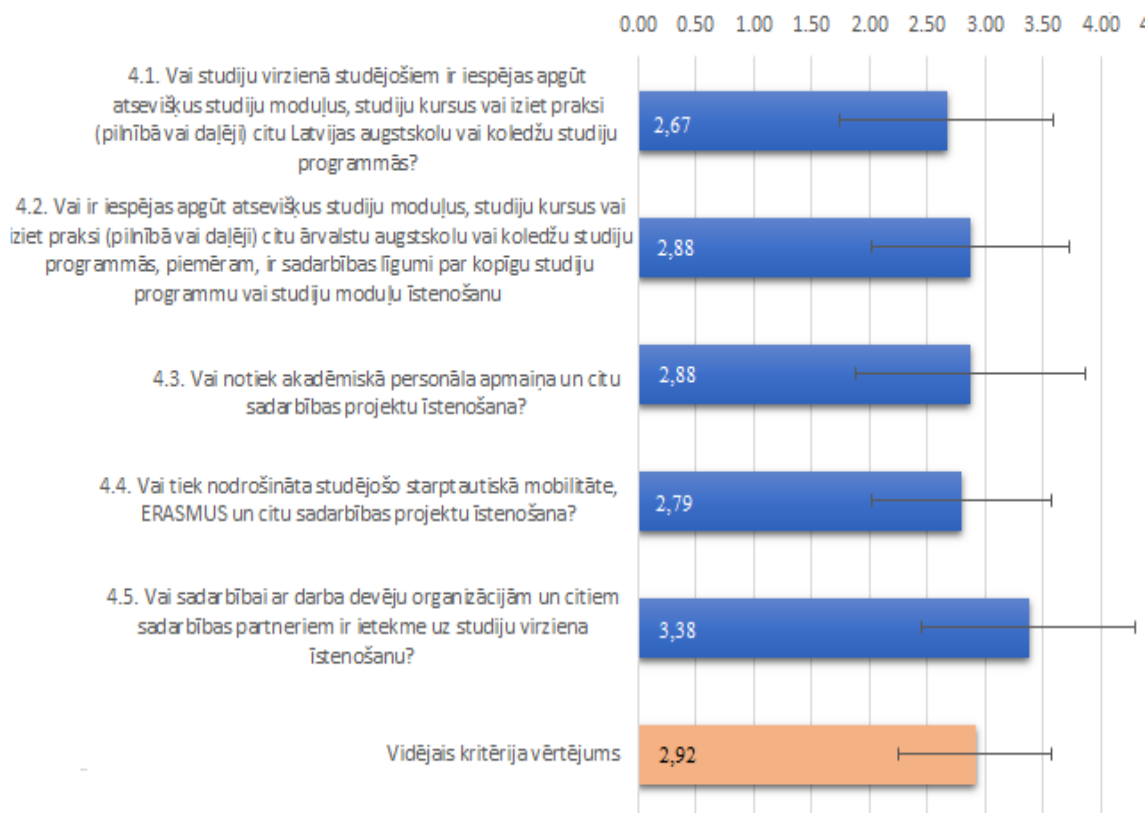
Vairākas rekomendācijas sniegtas tieši saistībā ar kvalitātes aspekta 3.3. vērtējumu, tostarp rekomendēts, palielināt finansējumu un atbalstu doktorantūrā studējošajiem, lai veicinātu konferenču apmeklētību, doktora promocijas darbu pabeigšanu. Tiesa, šādi ieteikumi cieši saistīti ar kvalitātes aspekta 3.2. vērtējumu, kurš ir otrs zemākais kritērija ietvaros, norādot uz pētniecībai atvēlēto resursu nepietiekamību un neatbilstību vajadzībām, sasaucoties ar jau iepriekš bieži izskanējušajām norādēm uz nepietiekamu finansējumu zinātnei un pētniecībai.

3.4 SADARBĪBA UN INTERNACIONALIZĀCIJA

Daļas vidējais vērtējums ir 2,92 un kvalitātes aspektu datu izkliede ir tikai nedaudz mazāka nekā atzinumu daļā "Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs", kas liecina par to, ka arī šīs daļas ietvaros vērtēto kvalitātes aspektu atšķirība augstskolās/ koledžās ir augsta. Daļas ietvaros eksperti izvērtēja piecus kvalitātes aspektus:

- studiju virzienā studējošo iespējas apgūt atsevišķus studiju modulus, studiju kursus vai iziet praksi (pilnībā vai daļēji) citu Latvijas vai ārzemju augstskolu vai koledžu studiju programmās;
- sadarbības līgumus par kopīgu studiju programmu vai studiju moduļu īstenošanu, par akadēmiskā personāla apmaiņu;
- akadēmiskā personāla apmaiņu un citu sadarbības projektu īstenošanu;
- studējošo starptautisko mobilitāti, ERASMUS un citu sadarbības projektu īstenošanu;
- sadarbību ar darba devēju organizācijām un citiem sadarbības partneriem, to ietekmi uz studiju virziena īstenošanu.

Kopsavilkums par vidējiem vērtējumiem šīs daļas kvalitātes aspektos iekļauts 8. attēlā.

8. attēls. Vidējie vērtējumi atzinuma daļā "Sadarbība un internacionalizācija".

Analizējot šīs daļas kvalitātes aspektu vērtības, redzams, ka vidēji viszemāk novērtēts aspekts 4.1. vai studiju virzienā studējošiem ir iespējas apgūt atsevišķus studiju modulus, studiju kursus vai iziet praksi (pilnībā vai daļēji) citu Latvijas augstskolu vai koledžu studiju programmās, sasniedzot vidējo vērtību 2,67, kas norāda uz trūkumiem sadarbībā starp Latvijas augstskolām/koledžām. Jāatzīst, ka situācija, kad vairākās augstskolās/koledžās tiek īstenotas pēc studiju satura ļoti līdzīgas programmas identiskos studiju virzienos, bet praktiska sadarbība iestāžu starpā nenotiek, ir salīdzinoši plaši izplatīta. Protams, daļēji šo situāciju var izskaidrot ar konkurenci par potenciālajiem studējošajiem šajās studiju programmās, tomēr tam nevajadzētu būt šķērslim, lai studējošie varētu apgūt atsevišķus studiju modulus, studiju kursus vai iziet praksi citu Latvijas augstskolu/koledžu studiju programmās. Tomēr jāatzīmē, ka iespēja apgūt jebkurā citā augstskolā/koledžā piedāvātos studiju kursus vismaz izvēles jeb C daļas kursu veidā teorētiski ir nodrošināta visiem studējošajiem.

Kvalitātes aspekti 4.2, 4.3. un 4.4. vidēji novērtēti ļoti līdzīgi, attiecīgi sasniedzot vidējo vērtību 2,88., 2,88 un 2,79, līdz ar to nav iespējams atsevišķi izcelt to kvalitāti vai trūkumus tajā. Arī ekspertu atzinumos tendences atsevišķiem ieteikumiem, kuri specifiski būtu attiecināmi uz iepriekš norādītajiem kvalitātes aspektiem, neparādās. Iespējams, daļēji šķērslis, lai vairāk izmantotu apmaiņas un sadarbības projektus ar ārzemju augstākās izglītības iestādēm, ir studējošo un akadēmiskā personāla angļu valodas zināšanu līmenis. Lai gan pārsvarā studējošajiem nav problēmu ar atbilstošām valodu zināšanām, dažos ekspertu atzinumos parādās ieteikumi pastiprināti pievērst uzmanību studējošo angļu valodas zināšanu kvalitātei. Atsevišķi jāatzīmē, ka, lai gan tiešā veidā tas neatspoguļojas šīs daļas vērtētajos kvalitātes aspektos, eksperti vairākkārt dažādos atzinumos norāda uz problēmām, kas saistītas ar informācijas pieejamību angļu valodā. Nereti augstskolu un koledžu mājaslapās ir nepietiekams informācijas apjoms, kas varētu būt lietderīgs potenciālajiem interesentiem no ārvalstīm, kuri varētu studēt vai doties apmaiņas programmās uz kādu no Latvijas augstskolu/koledžu. Līdz ar to publiskās informācijas pieejamība angļu valodā uzskatāma par izplatītu trūkumu Latvijas augstskolu/koledžu vidū.

Šīs daļas ietvaros visaugstāko vidējo vērtējumu, kā vienīgais daļas ietvaros pārsniedzot vidējo vērtību 3 (vidējais vērtējums 3,88), saņēmis kvalitātes aspekts 4.5. sadarbība ar darba devēju organizācijām un citiem sadarbības partneriem, tās ietekmi uz studiju virziena īstenošanu. Līdz ar to šis aspekts jāizceļ kā pozitīvs, kaut arī šīs kvalitātes aspekts vēl būtu jāuzlabo.

KOPSAVILKUMS PAR EKSPERTU GRUPU SNIEGTAJĀM REKOMENDĀCIJĀM PAR DAĻU "SADARBĪBA UN INTERNACIONALIZĀCIJA"

Apkopojot ekspertu grupu rekomendācijas, kuras attiecināmas uz studiju virzienu sadarbību un internacionalizāciju, jāsecina, ka eksperti bieži ieteica augstskolām/koledžām veicināt sadarbību savā starpā, lai notiktu efektīvāka resursu izmantošana, nenosakot konkrētas sadarbības formas, bet ļaujot augstākās izglītības iestādēm tās izvēlēties pašām, pielāgojot savām vajadzībām.

Tāpat, ieteikts veicināt starptautisko sadarbību, iedrošinot studējošos un – it īpaši – akadēmisko personālu - vairāk izmantot mobilitātes sniegtās iespējas, kā arī ieteikts uzlabot

mācībspēku valodu zināšanas, rosināts augstskolām/ koledžām veidot kursus, mācības pasniedzējiem, tostarp angļu valodas līmeņa paaugstināšanai, tādējādi ceļot arī akadēmiskā personāla kvalifikāciju.

Ekspertu grupu atzinumos vairākkārt izteikti ieteikumi vairāk integrēt darba devēju pārstāvjus studiju programmu vai virziena pārvaldībā, studiju procesā un prakses vai pētījumu vietu piedāvāšanā.

3.5 KVALITĀTES NODROŠINĀJUMS UN GARANTIJAS

Piektā atzinuma ietvaros analizētā studiju virziena vērtēšanas daļa ir "Kvalitātes nodrošinājums un garantijas". Šīs daļas vidējais vērtējums 3,04, kas ir otrs augstākais starp vērtētajiem kritērijiem. Šīs daļas ietvaros eksperti izvērtēja tādas kvalitātes aspektus, kā:

- kvalitātes nodrošināšanas politika, tās izstrāde un publicitāte;*
- studiju programmu izstrāde un apstiprināšana, nepārtraukta studiju programmu kvalitātes uzraudzība;*
- studējošo interesēm centrēta studiju procesa nodrošināšana, studējošo sekmju vērtēšana;*
- studējošo uzņemšanas, studēšanas un studiju pabeigšanas noteikumi, procesi, to publicitāte un ievērošana;*
- akadēmiskā personāla pieņemšana darbā un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas mehānismi;*
- studiju informācijas pārvaldība: datu iegūšana un izmantošana lēmumu pieņemšanā;*
- publiskotā informācija par augstskolas vai koledžas aktivitātēm, informācijas saturs, tās izplatīšanas veidi un atgriezeniskā saite ar sabiedrību;*
- periodiska ārējās kvalitātes nodrošināšana.*

Kopsavilkums par vidējiem vērtējumiem šīs daļas kvalitātes aspektos iekļauts 9. attēlā.

9. attēls. Vidējie vērtējumi atzinuma daļā "Kvalitātes nodrošinājums un garantijas".

Analizējot vidējos kvalitātes aspektu vērtējumus, pirmkārt, jāatzīmē, ka šīs daļas ietvaros kvalitātes aspektu izkliede ir vismazākā, norādot uz salīdzinoši augstu vienlīdzību kritērija kvalitātē starp dažādām Latvijas augstskolām/ koledžām. Arī ekspertu grupu atzinumos ir maz ieteikumu un rekomendāciju attiecībā uz aspektiem, kuri augstskolās/ koledžās būtu jāuzlabo šīs daļas ietvaros. Jāatzīmē, ka vairums (6 no 8) kvalitātes aspektiem saņēmuši ļoti līdzīgus vidējos vērtējumus, to vērtībām variējot robežās no 2,58 līdz 3,04. Zemākais no šiem vidējiem vērtējumiem attiecināms uz kvalitātes aspektu 5.1., kura vidējā vērtība ir 2,58. Šī kvalitātes aspekta ietvaros eksperti izvērtēja kvalitātes nodrošināšanas politiku, tās izstrādi un publicitāti, novērtējot, vai un cik lielā mērā tā atbilst šādai prasībai: „Augstskolām vai koledžām jāizveido politika kvalitātes nodrošināšanai, kas ir pieejama sabiedrībai un veido daļu no iestādes stratēģiskās vadības. Iekšējām ieinteresētajām pusēm šī politika jāizstrādā un jāievieš, izmantojot piemērotas struktūras un procesus un iesaistot ārējās ieinteresētās puses.”

Visaugstāk vērtēts kvalitātes aspekts 5.8. par periodisku ārējās kvalitātes nodrošināšanu, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: „Augstskolai vai koledžai periodiski jāveic ārējā kvalitātes nodrošināšana.”. Šī aspekta vidējais vērtējums sasniedzis 3,79. Datu izkliede šim

kvalitātes aspektam ir mazākā visas daļas ietvaros, kas liecina par to, ka tikai dažas augstskolas/koledžas šī aspekta ietvaros nav saņēmušas maksimālo vērtējumu.

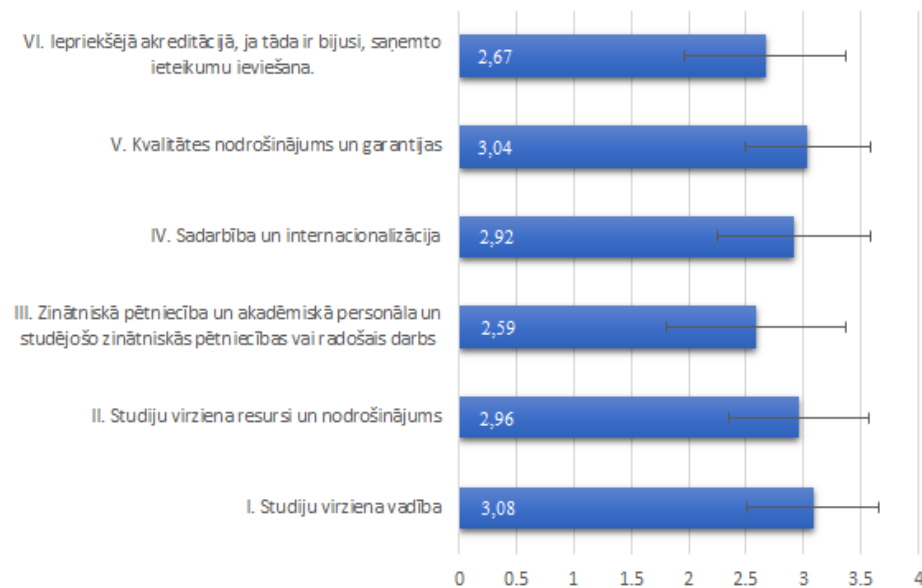
Otrs visaugstāk novērtētais kvalitātes aspekts šīs daļas ietvaros ir 5.4. studējošo uzņemšanas, studēšanas un studiju pabeigšanas noteikumi, procesi, to publicitāte un ievērošana, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: „Augstskolai vai koledžai konsekventi jāpiemēro iepriekš noteikti un publicēti noteikumi, kas attiecas uz visiem studentu „dzīves cikla” posmiem – studentu uzņemšanu, attīstību, atzīšanu un grāda piešķiršanu.” Tas norāda uz Latvijā kopumā sakārtotu studējošu uzņemšanas sistēmu, kurā nenoliedzami pozitīva loma ir arī vienotajai elektroniskajai pieteikšanās sistēmai studijām pamatstudiju programmās, kurā piedalās divpadsmit augstskolas. Tiesa, kvalitātes aspekta vidējais vērtējums norāda, ka gan studējošo uzņemšanas, gan grāda piešķiršanas sistēmas ir sakārtotas arī citu līmeņu studijās un arī tajās augstskolās/koledžās, kuras nav vienotajā uzņemšanas sistēmā. Tomēr eksperti atzinumos norāda uz nepilnībām attiecībā uz iegūtās profesionālās vai darba pieredzes atzīšanu – vairākās augstskolās/koledžās atzīšanas procedūra nav izstrādāta vispār vai izstrādāta nepilnīgi un augstskolām/koledžām būtu nepieciešams šim aspektam pievērst lielāku uzmanību, pilnveidojot vai izstrādājot atzīšanas procedūras.

KOPSAVILKUMS PAR EKSPERTU GRUPU SNIEGTĀJĀM REKOMENDĀCIJĀM PAR DAĻU “KVALITĀTES NODROŠINĀJUMS UN GARANTIJAS”

Apkopojot ekspertu grupu rekomendācijas, kuras attiecināmas uz studiju virzienu kvalitātes nodrošinājumu un garantijām, jāsecina, ka lielākā daļa ekspertu ieteikumu ir saistīti tieši ar 5.1. kvalitātes aspektu. Atzinumos ieteikts veicināt visu pušu informētību un vienotu izpratni par augstākās izglītības iestādes kvalitātes nodrošināšanas politiku un sistēmu, formalizēt esošās procedūras, nodrošināt pieejamību publiskajai informācijai par kvalitātes nodrošināšanas sistēmu un politiku. Vairākos eksportu grupu atzinumos sniegtas rekomendācijas par informācijas pieejamības un tās kvalitātes paaugstināšanu angļu valodā, tostarp - arī par kvalitātes politiku.

3.6 VIDĒJIE STUDIJU VIRZIENU AKREDITĀCIJAS KRITĒRIJU VĒRTĒJUMI

Kopumā jāatzīst, ka lielākoties studiju virzienu vērtēšanas un atzinuma daļu vidējās vērtības svārstās no 2,5 līdz 3, norādot uz labu vidējo līmeni, kurš, nenoliedzami, varētu būt vēl augstāks. 10. attēlā apkopotas vidējās vērtības studiju virziena vērtējamajās daļās, ko veido visi 24 studiju virzieni, kas 2016./2017. gadā tika akreditēti. Tai skaitā, tos veido gan dažādu tipu augstskolas/koledžas, gan atšķirīgu – divu vai sešu gadu – termiņus ieguvušu studiju virzienu vērtējumi.

10. attēls. Studiju virzienu vērtēšanas atzinumā iekļauto daļu vidējās vērtības.

Salīdzinot daļas savstarpēji, vērojams, ka zemākos vērtējumus ieguvuši kritēriji "Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs" (2,59) un "Iepriekšējā akreditācijā, ja tāda ir bijusi, saņemto ieteikumu ieviešana" (2,67), kura iepriekš netika atsevišķi analizēta, jo šajā daļā nav iekļauti atsevišķi kvalitātes aspekti. Kā jau iepriekš tika atzīmēts, salīdzinoši zemāku daļas "Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs" vērtējumu daļēji iespējams skaidrot ar to, ka vidējos vērtējumus veido arī koledžas, bet koledžās zinātniski pētnieciskā darbība vai radošais darbs nav tik spēcīgi attīstīts un vidēji novērtēts zemāk, samazinot arī daļas vidējo vērtējumu. Papildus tas var tikt skaidrots arī ar Augstskolu likumā noteikto, ka koledža ir izglītības iestāde, kas īsteno pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas un dod iespēju iegūt ceturtnā līmeņa profesionālo kvalifikāciju. Kas cita starpā liecina, ka koledžas līmeņa izglītība vairāk tendēta tieši uz profesionālo iemaņu apguvi īsā cikla programmās.

Daļā par iepriekšējā akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešanu salīdzinoši zems vērtējums norāda uz to, ka augstskolas/ koledžas ar ekspertu rekomendācijām nestrādā vai strādā nepietiekoši. Iespējams, daļā gadījumu trūkst izpratnes par ekspertu ieteikumiem, tie nav definēti pietiekoši skaidri un konkrēti, augstskolas/ koledžas šīs rekomendācijas neuzskata par pietiekoši būtiskām vai arī nepilnīgi atspoguļo to ieviešanu. Ņemot vērā, ka iepriekšējā akreditācijā saņemto rekomendāciju ieviešana būs viens no vērtēšanas aspektiem arī nākamajā akreditācijas ciklā, jāvērs pastiprināta uzmanība uz sniegto rekomendāciju izpratni, kā arī jāstrādā pie to ieviešanas uzreiz pēc ekspertu rekomendāciju saņemšanas.

Tikai divās atzinuma daļās pie studiju virziena vērtējumiem vidējās vērtības pārsniedz vērtību 3, tiesa, abos gadījumos minimāli – kritērijos "Studiju virziena vadība" (3,08) un "Kvalitātes nodrošinājums un garantijas" (3,04). Tomēr šie divi kritēriji jāizceļ kā Latvijas augstskolās/ koledžās vidēji viskvalitatīvāk nodrošinātie, ņemot vērā tajos iekļautos kvalitātes aspektus un, norādot uz labu studiju virzienu un programmu vadības līmeni, kā arī atbilstoši nodrošinātām kvalitātes sistēmām un garantijām. Šāda situācija norāda, ka, lai gan kopumā lielākoties augstskolu un koledžu studiju virzienu un studiju programmu vadība, kvalitātes sistēmas ir izveidotas, tomēr ne

visi to vadītie procesi un funkcionēšana tiek organizēta pietiekoši kvalitatīvi un efektīvi, uz ko norāda pārējo vērtēšanas kritēriju vērtējumi.

4. VĒRTĒJUMI PAR STUDIJU PROGRAMMĀM

Studiju virzienu kopējo vērtējumu veido gan studiju virziena kā kopuma vērtējumi, kas analizēts iepriekšējās sadaļās, gan atsevišķi studiju programmu vērtējumi. Visas attiecīgajā studiju virzienā esošās studiju programmas tika izvērtētas pēc 21 kvalitātes aspekta. Kvalitātes aspekti neatšķiras starp dažāda līmeņa studiju programmām, bet gadījumos, kad atsevišķi kritēriji netiek attiecināti uz konkrēto studiju programmu, tas ņemts vērā, veicot aprēķinus. Aprēķinot analizē iekļautos vidējos vērtējumus, ir atsevišķi noteiktas vidējās vērtības katras augstskolas/ koledžas viena līmeņa programmām un programmu vērtējumiem katrā kritērijā. Jāatzīmē, ka studiju programmu skaits dažādos studiju virzienos atšķiras.

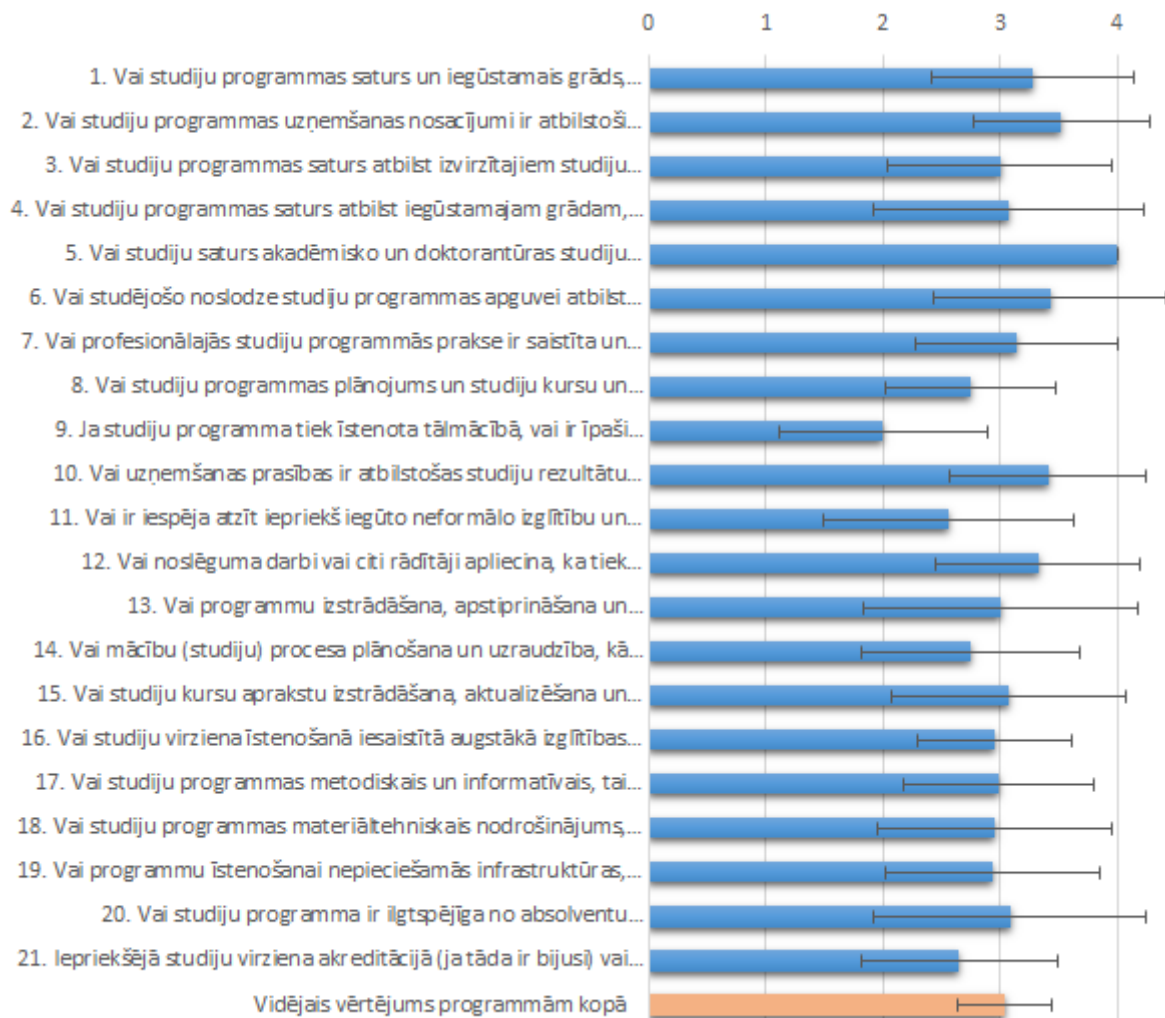
Lielākais studiju programmu skaits pārskata periodā novērtēts bakalaura un maģistra programmu līmenī, kas bija paredzams, ņemot vērā augstskolu/ koledžu veidus, kuros akreditēti konkrētie studiju virzieni. Analizēto doktora līmeņa studiju programmu skaits bija ievērojami mazāks.

Studiju programmu novērtēšanas kritērijus vienkopus izvērstā formā iespējams apskatīt [1.Pielikumā](#).

4.1 PIRMĀ LĪMEŅA STUDIJU PROGRAMMU VIDĒJIE VĒRTĒJUMI

Analizējot pirmā līmeņa studiju programmas, apkopoti dati par 23 studiju programmām no 14 dažādiem studiju virzieniem, tie attēloti 11. attēlā. Lielākā daļa šo studiju virzienu tiek īstenota koledžās.

Vidējais pirmā līmeņa studiju programmu vērtējums ir 3,04. Iegūto rezultātu svārstība starp dažādiem kvalitātes aspektiem ir liela. Zemāko vērtējums ir 2, bet augstākais 3,42, kas sasniegts jautājumā par studējošo noslodzes atbilstību 40 akadēmiskajām stundām darba par vienu kredītpunktu. Arī katra kvalitātes aspekta ietvaros vērojama liela datu izkliede, kas liecina par to, ka augstskolām/ koledžām sniegtais novērtējums šajos kvalitātes aspektos atšķiras.

11. attēls. Pirmā līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.

Analizējot pirmā līmeņa studiju programmu kvalitātes aspektu vidējos vērtējumus, kā izteikti viszemāk vidēji novērtētais aspekts jāatzīmē programmu īstenošana tālmācības formā, jo, lai gan to veido ievērojami mazāks studiju programmu skaits, kritērija vidējais vērtējums ir zems, sasniedzot vērtību 2 un norādot uz akūtām problēmām šajā jomā. Nenoliedzami, studiju programmu īstenošana tālmācības formā ir salīdzinoši jauna tendence augstākajā izglītībā, bet vērojams, ka to kvalitāte, īstenošanas mehānisms un materiāli lielākoties pirmā līmeņa studiju programmās nav atbilstoši. Visbiežāk tālmācības studiju formai netiek gatavoti specifiski un/vai papildus materiāli, novērojami trūkumi arī studējošo identifikācijas sistēmās un šiem jautājumiem nākotnē, tostarp nākamajā akreditācijas periodā būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība un situācija jāuzlabo.

Salīdzinoši zemu novērtēts arī vienpadsmitais kvalitātes aspekts par iespējām atzīt iepriekš iegūto profesionālo pieredzi un neformālo izglītību, kā arī divdesmit pirmais aspekts par iepriekšējā akreditācijā iegūto ieteikumu un rekomendāciju ieviešanu, kas sasaucas ar analizētajiem rezultātiem pie studiju virzienu raksturojošajiem kvalitātes aspektiem.

Diemžēl, kā negatīvs jāizceļ arī astotais kvalitātes aspekts – studiju programmas plāna un satura atbilstība programmas mērķiem un plānotajiem rezultātiem, kura vidējā vērtība ir tikai 2,74. Šis ir viens no atslēgas kritērijiem, kuri kopumā norāda uz problēmām pirmā līmeņa studiju programmu kvalitātē, to kursu saturā pēc būtības.

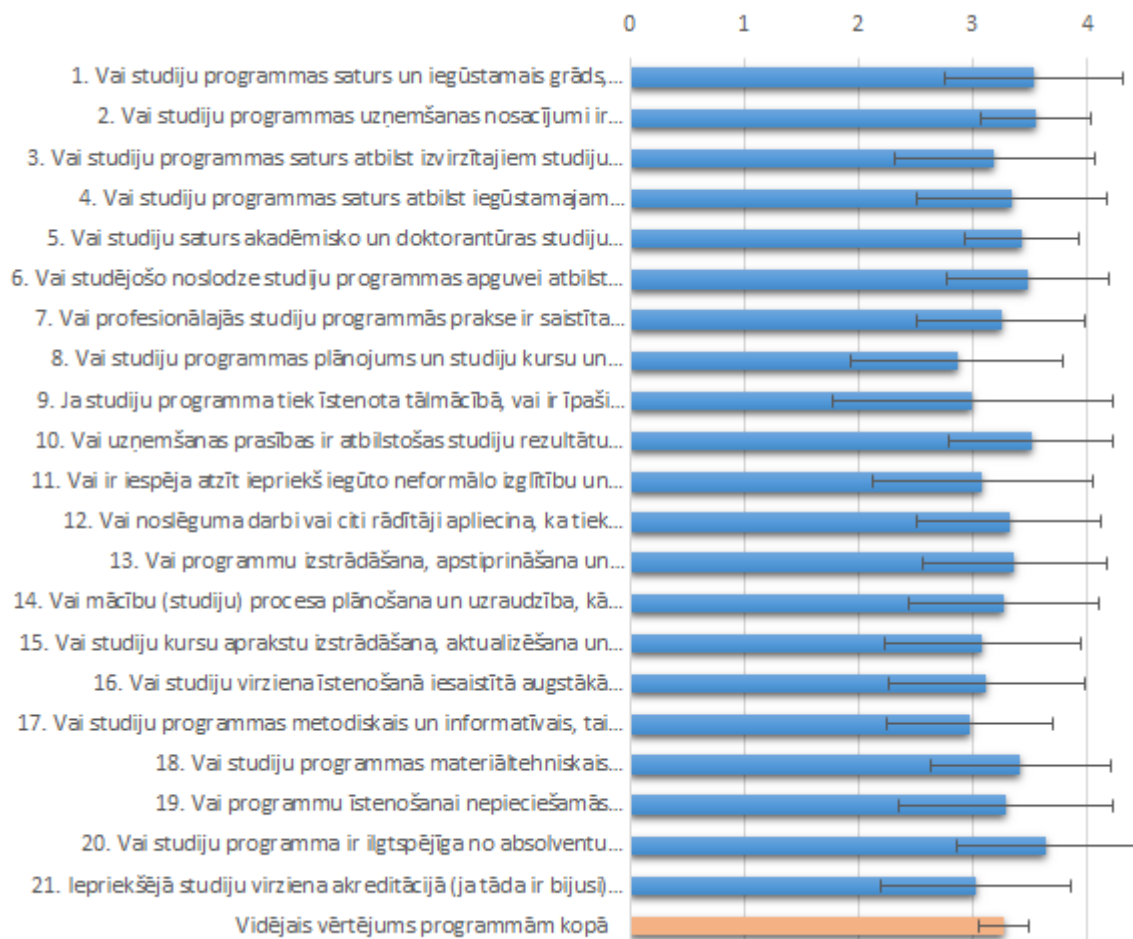
Tomēr ir arī daži aspekti, kuru vidējie vērtējumi pirmā līmeņa studiju programmām ir augsti, vidēji pārsniedzot vērtību 3. Pie šādiem kritērijiem jāmin programmas satura, iegūstamā grāda un profesionālās kvalifikācijas atbilstība programmas nosaukumam, studējošo noslodzes atbilstība kredītpunktiem, kā arī uzņemšanas prasību atbilstība. Uzņemšanas noteikumu atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem ir otrs augstāk novērtētais aspekts šī līmeņa studiju programmām un sakrīt ar to, ka šis aspekts kopumā augstu novērtēts arī studiju virzienu ietvaros.

4.2 BAKALaura LĪMEŅA STUDIJU PROGRAMMU VIDĒJIE VĒRTĒJUMI

Analizējot bakalaura līmeņa studiju programmas, izmantoti dati par 41 programmu no 16 studiju virzieniem, pārstāvot arī visu iespējamo veidu augstskolas. Jāatzīmē, ka bakalaura līmeņa studiju programmas nevar tikt īstenotas koledžās, tādēļ šajā gadījumā studiju programmas pārstāv tikai augstskolās esošos studiju virzienus.

Iegūtie rezultāti apkopoti 12. attēlā. Redzams, ka, lai gan analizēto programmu skaits ir ievērojami lielāks, bakalaura līmeņa studiju programmu vidējais vērtējums ir augstāks nekā pirmā līmeņa studiju programmām, sasniedzot vidējo vērtību 3,28, arī atsevišķi kritēriji kopumā novērtēti augstāk.

Aplūkojot bakalaura līmeņa studiju programmu kvalitātes aspektus atsevišķi, redzams, ka zem vidējā vērtējuma 3 ir tikai divi no divdesmit viena vērtēšanas aspekta – 8. un 17. kvalitātes aspekts, bet arī tajos vidējās vērtības nav izteikti zemākas – attiecīgi 2,97 un 2,87. Astotais aspekts atspoguļo studiju programmas plāna un satura atbilstību programmas mērķiem un plānotajiem rezultātiem, šis kritērijs bija viens no zemāk novērtētajiem arī pirmā līmeņa studiju programmām, norādot uz to, ka problēmas saistībā ar šī aspekta izpildi ir uzskatāmas par tendenci Latvijas augstskolās/ koledžās. Toties 17. aspekts norāda uz trūkumiem metodiskā un informatīvā nodrošinājuma, tostarp grāmatu un elektronisko resursu pietiekamībā un atbilstībā ar studiju programmām saistītajām nozares prasībām un zinātnes tendencēm. Šis aspekts, lai gan nav uzskatāms, ka novērtēts kritiski zemu un, nenoliedzami, ir vajadzīgas finanses nepārtrauktai aktuālākās grāmatas un datu bāzes iegādei un prasa nepārtrauktu sekošanu līdz nozares aktuālajiem izdevumiem un kopējām tendencēm, tomēr vedina augstskolām/ koledžām nākotnē pievērst pastiprinātu uzmanību bibliotēkas resursu aktualitātei un atbilstībai nozares tendencēm. Iespējams, vairākās augstskolās/ koledžās nepieciešams pilnveidot grāmatu iegādes un datubāzu abonēšanas procedūras, uz ko eksperti jau norādījuši studiju virzienu vērtējumos un atzinumu rekomendāciju sadaļās.

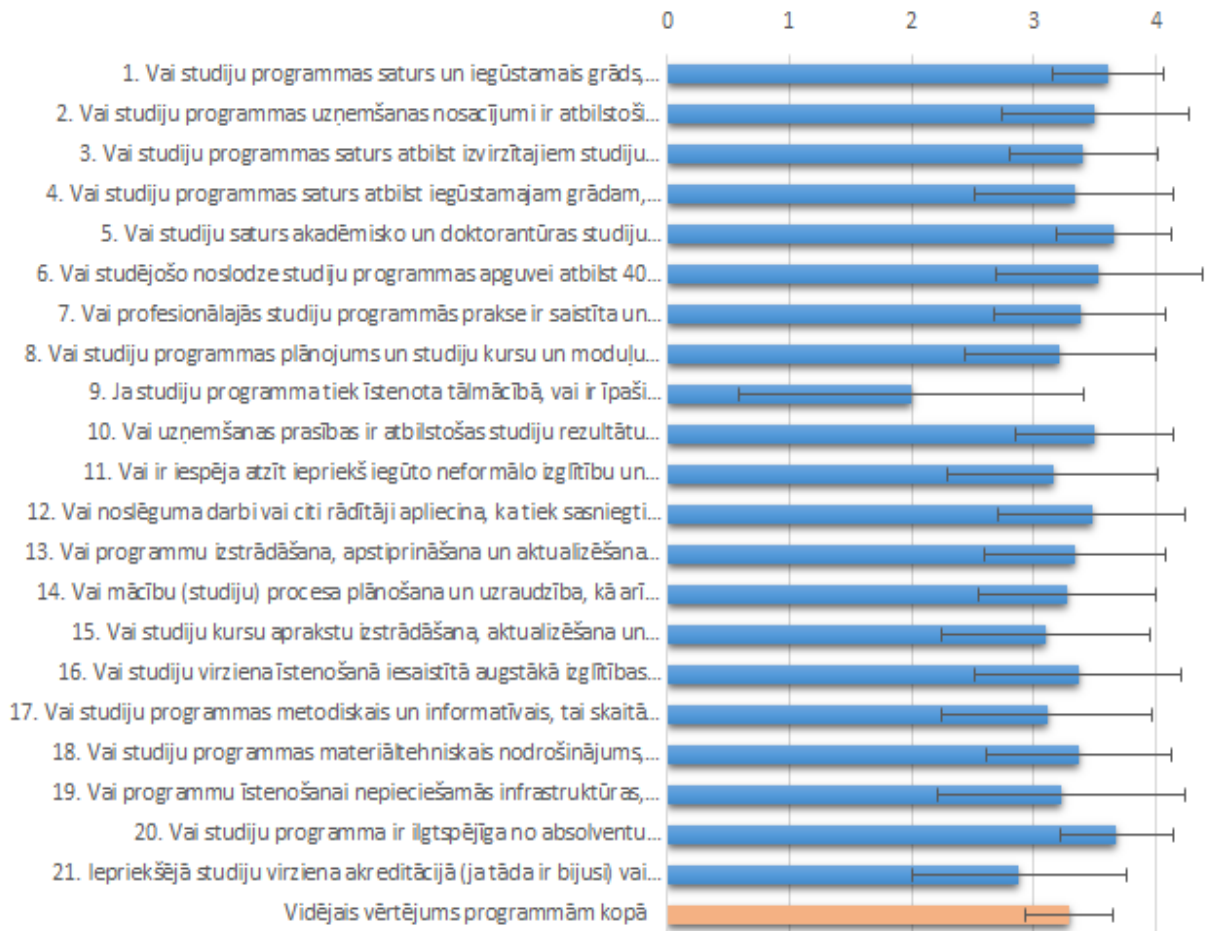

12. attēls. Bakalaura līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.

Bakalaura līmeņa studiju programmām kā augstāk novērtētos var izcelt četrus kvalitātes aspektus. Pirmo un otro aspektu, kas atspoguļo attiecīgi studiju programmas satura un iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas atbilstību programmas nosaukumam un programmas uzņemšanas noteikumu atbilstību tās mērķiem un uzdevumiem. Augstais vidējais vērtējums, ņemot vērā šī kvalitātes aspekta līdzīgi augsto novērtējumu pirmā līmeņa studiju programmām, nav uzskatāms par pārsteidzošu, bet drīzāk apliecina sistēmu, tostarp studējošo uzņemšanas kārtības, sakārtotību attiecībā pret šiem aspektiem. To apliecina arī ekspertu vērtējumi, analizējot studiju virzienus kā kopumu attiecīgajās augstskolās. Ar studiju virziena un pirmā līmeņa studiju programmu vērtējumiem sasaucas arī augstu vērtētais 10. kvalitātes aspekts par uzņemšanas prasību atbilstību studiju rezultātiem, iegūstot vidējo vērtējumu 3,51. Visaugstāk (vidējā vērtība 3,64) bakalaura līmeņa studiju programmās novērtēts 20. kvalitātes aspekts – programmas ilgtspējība attiecībā pret tās absolventu nodarbinātības tendencēm. Šis vērtējums bakalaura studiju programmas atšķir no pirmā līmeņa studiju programmām un pozitīvi izceļ to nozīmību un atbilstību studējošo nodarbinātības veicināšanai attiecīgajās nozarēs, apliecinot arī studiju programmu aktualitāti.

4.3 MAĢISTRA LĪMEŅA STUDIJU PROGRAMMU VIDĒJIE VĒRTĒJUMI

Maģistra līmeņa studiju programmu kvalitātes aspektu vidējie vērtējumi apkopoti 13. attēlā, attēlotie dati atspoguļo 40 studiju programmu no 13 studiju virzieniem vidējos vērtējumus attiecīgajos aspektos. Programmu vidējais vērtējums ir līdzīgs kā bakalaura līmeņa studiju programmām – 3,34, arī analizēto programmu skaits ir ļoti līdzīgs. Tomēr jāatzīmē, ka maģistra līmeņa studiju programmas nevar tikt īstenotas koledžās, tādēļ šajā gadījumā studiju programmas pārstāv tikai augstskolās esošos studiju virzienus.

13. attēls. Maģistra līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.

Kopumā jāatzīmē, ka studiju programmu kvalitātes aspekti novērtēti līdzīgā līmenī kā bakalaura līmeņa studijām, neatspoguļojot būtiskas atšķirības. Arī tendences augstāk un zemāk novērtētajos aspektos saglabājas līdzīgas. Interesanti, ka līdzīgi kā pirmā līmeņa studiju programmām, zemu novērtēts (vidējais vērtējums 2) devītais aspekts – studiju programmu īstenošanas tālmācības studiju formā, bet bakalaura līmeņa studiju programmām šis kritērijs nebija novērtēts zemāk, norādot uz atšķirībām tā izpildē starp dažādiem studiju programmu līmeņiem. Tiesa, maģistra līmenī ir ievērojami zemāks tālmācībā īstenoto studiju programmu skaits

kā pirmā vai bakalaura līmeņa studijās, redzams, ka vērojamas izteiktas kvalitātes atšķirības šajā aspektā arī starp dažādiem studiju virzieniem, uz ko norāda lielā datu izkliede.

Kopumā pārējie kritēriji, izņemot devīto un divdesmit pirmo – iepriekšējā akreditācijā saņemto rekomendāciju ieviešanu - maģistra studiju programmās pārsniedz vidējo vērtējumu 3, kas vērtējama kā pozitīva iezīme. Jāatzīmē, ka līdzīgi kā bakalaura studiju programmām, augstāko vērtējumu (3,68) saņēmis divdesmitais aspekts – programmas ilgtspējība attiecībā pret tās absolventu nodarbinātības perspektīvām, attiecībā pret maģistra līmeņa studiju programmām apliecinot un pastiprinot jau pie bakalaura studiju programmu aspektu analīzes novērotās tendences.

4.4 DOKTORA LĪMEŅA STUDIJU PROGRAMMU VIDĒJIE VĒRTĒJUMI

Kā jau paredzams, salīdzinot ar zemāka līmeņa studiju programmu analīzi, akreditācijā novērtēto doktora līmeņa studiju programmu skaits ir ievērojami mazāks. 14. attēlā apkopoti vidējie kvalitātes aspektu vērtējumi par 11 studiju programmām, kas pārstāv 6 dažādus studiju virzienus, kuri tiek īstenoti universitātēs. Jāatzīmē, ka starp visu līmeņu studiju programmām doktora līmeņa studiju programmu vidējais vērtējums ir salīdzinoši visaugstākais, sasniedzot vērtību 3,51, arī kvalitātes aspekti atsevišķi kopumā vidēji novērtēti augstāk. Tomēr, jāņem vērā tas, ka arī studiju virzienu skaits, kuros īsteno doktora studiju programmas, ir zemāks, kā arī fakts, ka tās visas tiek īstenotas viena tipa augstskolās - universitātēs. Doktora līmeņa studiju programmu ietvaros arī datu izkliede ir ievērojami mazāka, lai gan, ir atsevišķi aspekti (6 par studējošo noslodzes atbilstību 40 akadēmisko stundu darbam par 1 kredītpunktu; septiņpadsmitais, par programmas metodisko un informatīvo materiālu nodrošinājumu, tā aktualitāti un pieejamību; un deviņpadsmitais, par programmas īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras, informatīvā un tehniskā nodrošinājuma atbilstību un pilnveidošanu saskaņā ar studiju virziena vadības apstiprinātu kārtību), kuros tā joprojām saglabājusies ļoti augsta. Līdz ar to vidējie šo kvalitātes aspektu vērtējumi nav uzskatāmi par absolūti reprezentatīviem Latvijas doktora studiju programmām kopumā, lai gan jāatzīst, ka nepieciešamie kvalitātes aspekti, neizceļot dažus konkrēti, doktora līmeņa studiju programmās ir atbilstoši un akreditācijas procesā no ekspertu puses augstu vērtēti.

14. attēls. Doktora līmeņa studiju programmu vidējie vērtējumi.

Analizējot doktora studiju programmu vidējos vērtējumus, redzams, ka visu kvalitātes aspektu vidējās vērtības ir virs 3, kas vērtējams kā spēcīgs pozitīvs rādītājs, tomēr novērojamas arī atsevišķas ne tik veiksmīgas iezīmes. Piemēram, vienīgais aspekts, kura vērtība ir zem 3 (2,93) jeb septiņpadsmitais kvalitātes aspekts - metodoloģiskā, informatīvā nodrošinājuma, tostarp grāmatu un elektronisko resursu pietiekamībā un atbilstībā ar studiju programmām saistītajām nozares prasībām un zinātnes tendencēm. Tā kā šis aspekts salīdzinoši zemu novērtēts arī pārējo līmeņu studiju programmām, diemžēl uzskatāms par tendenci augstākās izglītības programmās kopumā. Tiesa, problemātika šī aspekta izpildē tieši doktora līmeņa studiju programmās ir īpaši negatīva, ņemot vērā to, ka tieši doktora studiju programmās nepieciešamība sekot un atbilst jaunākajiem nozares pētījumiem un zinātnes tendencēm, izmantot aktuālākos pieejamos resursus ir visaugstākā. Tomēr jāņem vērā, ka tieši šajā kritērijā arī datu izkliedes rādītājs ir viens no augstākajiem, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka šajā jautājumā akūtas problēmas ir visās analizētajās doktora studiju programmās. Lai gan protams, kā jau iepriekš norādīts, uzmanība jāpievērš pārējiem kritērijiem, kuriem novērojamas augstas datu izkliedes, norādot uz aspektu izpildes kvalitātes atšķirībām starp dažādiem studiju virzieniem un programmām. Viens no šādiem ir aspekts sestais. - studējošo noslodzes atbilstība kredītpunktiem, kura vidējais vērtējums, salīdzinot ar citiem doktora studiju programmu kritēriju vērtējumiem, ir zemāks, kas vedina

pievērst uzmanību šim jautājumam, arī ņemot vērā studējošo noslodzes specifiku doktora līmeņa studiju programmās. Arī deviņpadsmitā aspekta datu izkliede ir ļoti augsta. Jāatzīmē, ka šī aspekta izpilde citos studiju līmeņos, vadoties pēc ekspertu atzinumiem, nav atzīmēta kā problemātiska. Tas varētu būt saistīts ar infrastruktūras, informatīvā un tehniskā nodrošinājuma specifikas nepieciešamību tieši doktorantūras studijām – norādītie resursi zemāka līmeņa studiju programmām nereti ir mazāk specifiski. Tajā pašā laikā doktorantūras studiju programmas pieprasa informatīvā un tehniskā aprīkojuma atbilstību jaunākajām aktualitātēm un nozares specifikai, it īpaši tas attiecināms un eksaktajām un inženierzinātnēm, infrastruktūras un tehnisko nodrošinājumu kontekstā.

4.5 VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJU VIDĒJO VĒRTĪBU SALĪDZINĀJUMS PA STUDIJU PROGRAMMU LĪMEŅIEM

Kopsavilkumā aplūkojot dažādu līmeņu studiju programmu novērtētos kvalitātes aspektu vidējos vērtējumus, kuri attēloti 15. attēlā, novērojamas dažādas tendences. Kā jau to iepriekš apliecina aspektu analīze atsevišķi dažādiem programmu līmeņiem, izceļas vidēji zemāki vērtējumi pirmā līmeņa studiju programmām, bet izteikti augstāki gandrīz visos vērtēšanas kritērijos – doktora līmeņa studiju programmām. Lielākoties vērojama tendence kritēriju vidējām vērtībām pieaugt, paaugstinoties studiju programmas līmenim. Savstarpēji salīdzinot, augstāko vērtējumu pie otrā, desmitā, astoņpadsmitā un deviņpadsmitā kvalitātes aspekta saņēmušas bakalaura studiju programmas. Augstāko vērtējumu pie piektā, sestā, septītā, divpadsmitā, septiņpadsmitā un divdesmitā kvalitātes aspekta saņēmušas maģistra studiju programmas. Pārējos kritērijos augstākie vērtējumi ir doktora līmeņa studiju programmās. Procentuāli skatoties bakalaura studiju programmas, salīdzinot ar citu līmeņu studiju programmām, augstāku vidējo vērtējumu sasniegušas 19% no jautājumu kopskaita, maģistra līmeņa studiju programmas 29%, bet doktora līmeņa studiju programmas 52% gadījumu.

Izvērtējot būtiskākās atšķirības, kuras būtu pamatotas kvalitātes aspektu vidējās vērtībās, starp dažāda līmeņa studiju programmām, pirmkārt jānorāda uz atšķirībām, kas vērojamas 9. aspektā jeb programmu īstenošanas tālmācības formā izpildē. Doktora studiju programmu vidējais vērtējums nav uzskatāms par reprezentatīvu, jo atspoguļo tikai vienas studiju programmas (LU, studiju virziens "Informācijas tehnoloģija datortehnika elektronika telekomunikācijas datorvadība un datorzinātne") vērtējumu, kurā pasniedzēji šo e-vidi izmanto, lai sazinātos ar studējošajiem, proti, organizētu studējošo darbu, konsultācijas, pārbaudījumus, kā arī publicētu vērtējumus. Tomēr bažas rada izteikti zemais šī kritērija vērtējums pirmā līmeņa un maģistra līmeņa studiju programmām. Arī bakalaura programmām, lai gan vidējais vērtējums ir augstāks, to nevar uzskatīt par ļoti labi novērtētu kritēriju. Tas norāda uz to, ka Latvijas augstskolās/ koledžās tālmācības studiju programmām pārsvarā netiek atsevišķi veidots specifisks īstenošanas mehānisms, būtu nepieciešami uzlabojumi gan studiju materiālu un metožu kvalitātē un daudzveidībā, gan e – vides funkcionalitātē un autentifikācijas sistēmu specifiskā. Ņemot vērā to, ka studiju īstenošana tālmācības studiju formā kļūst par arvien biežāk izplatītu tendenci augstākajā izglītībā, to nodrošināšanas kvalitātei turpmākajās akreditācijās būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība.

15. attēls. Vērtēšanas kritēriju vidējo vērtību salīdzinājums pa studiju programmu līmeņiem.

KOPSAVILKUMS

Studiju virzienos iegūtās vidējās vērtības svārstās amplitūdā no 1,75 līdz 3,81. Vērojama korelācija starp iegūto vērtējumu un akreditācijas termiņu - studiju virzieni, kuri ieguvuši zemu vidējo vērtējumu atzinuma daļās pie studiju virzienu kvalitātes aspektiem, tika akreditēti uz diviem gadiem, bet tie, kuru vidējā vērtība pārsniegusi 3, akreditēti uz 6 gadiem. Papildus jānorāda, ka augstskolās/ koledžās ar augstākiem vērtējumiem datu izkliede ir mazāka, kas liecina par līdzvērtīgu kvalitātes nodrošinājumu dažādu aspektu ietvaros.

Skatot vidējos vērtējumus studiju virziena 1 – 6. daļas ietvaros, secināms, ka visaugstāk kopumā novērtēta **studiju virzienu vadība (3,08)** un **augstskolu/ koledžu kvalitātes nodrošinājums un garantijas (3,04)**, salīdzinoši līdzīgi vērtēti arī **studiju virziena resursi un nodrošinājums (2,96)** un **sadarbība un internacionalizācija (2,92)**. Vājākus vērtējumus ieguvušas daļas un tām atbilstošie kvalitātes aspekti par **iepriekšējā akreditācijā saņemto ieteikumu īstenošanu (2,67)** un par **zinātnisko pētniecību un akadēmiskā personāla un studējošo zinātnisko pētniecību vai radošo darbu (2,59)**.

Izvērtējot iegūtos rezultātus, jāsecina, ka:

- *augstāko vidējo vērtējumu saņēma doktora studiju programmas, sasniedzot vidējo vērtību 3,51 un, cita starpā, nevienā no kvalitātes aspektiem neiegūstot vidējo vērtību, kas zemāka par 3. Tomēr šie rezultāti var tikt skaidroti arī ar ievērojami mazāku analizēto datu kopu salīdzinoši ar citu līmeņu studiju programmām.*
- *Otru augstāko vidējo vērtējumu ieguva maģistra līmeņa studiju programmas, sasniedzot vidējo vērtību 3,34, kur tajā skaitā viszemāk vērtēti kvalitātes aspekti saistībā ar studiju programmu īstenošanu tālmācības studiju formā.*
- *Bakalaura līmeņa studiju programmas sasniedza vidējo vērtējumu 3,28, kur tajā skaitā viszemāk vērtēti kvalitātes aspekti saistībā ar programmas satura un plāna atbilstību programmas mērķiem un plānotajiem rezultātiem (vidējā vērtība 2,87) un saistībā ar metodiskā un informatīvā nodrošinājuma nepietiekamību (vidējā vērtība 2,97).*
- *Viszemāko vidējo vērtējumu ieguva pirmā līmeņa studiju programmas (vidējā vērtība 3,04), kur tajā skaitā viszemāk vērtēti kvalitātes aspekti saistībā ar programmu īstenošanu tālmācības studiju formā un iespējām atzīt iepriekš iegūto profesionālo pieredzi un neformālo izglītību, kā arī ar studiju plānu un satura atbilstību programmas mērķiem un plānotajiem rezultātiem.*

Lai mazinātu negatīvo ietekmi studiju programmu satura un sasniedzamo rezultātu neatbilstībā, Aģentūra augstskolām/ koledžām rekomendē veikt izvērstu studiju kursu un plānoto rezultātu kartējumu, tā analīzi, tādējādi pārliecinoties par studiju kursu satura un studiju programmā sasniedzamo rezultātu savstarpējo mijiedarbību un atbilstību.

Visu līmeņu programmās kā viens no vājākajiem kvalitātes aspektiem norādīts aspekts par iepriekšējās akreditācijas laikā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanu. Vājais sniegums šajā aspektā daļēji skaidrojams ar neskaidri formulētām rekomendācijām, kas liecina par to, ka turpmāk Aģentūrai un ekspertu grupām jāvērs pastiprināta uzmanība tieši ekspertu rekomendāciju

formulējumā, tādējādi nodrošinot vienu no galvenajiem ekspertu grupu un ārējās kvalitātes nodrošināšanas uzdevumiem – palīdzēt augstskolām/ koledžām uzlabot savu darbību un sniegt ieteikumus iekšējās kvalitātes nodrošināšanas pilnveidei. Papildus šī uzdevuma sasniegšanai tiks sekots līdzi augstskolu/ koledžu sniegto rekomendāciju ieviešanas plānu un ieviešanas pārskatu izpildei, kā arī šo informāciju plānots nodot ekspertu grupām nākamo akreditāciju ciklu ietvaros.

Izvērtējot ekspertu sniegtās rekomendācijas pārskata periodā, vērojamas tendences, kuros kvalitātes aspektos eksperti snieguši visvairāk rekomendāciju. Turpmāk norādīti ekspertu sniegto rekomendāciju virzieni, kuri iepriekš netika minēti šajā analizē. Eksperti sniedza rekomendācijas par:

- studiju satura un plānoto studiju rezultātu pārskatīšanu un salāgošanu;
- Latvijas un Eiropas normatīvā regulējuma ievērošanu un sekošanu līdzi izmaiņām normatīvajā regulējumā, vērstot uzmanību arī uz nozarei atbilstošā starptautiskā regulējuma izmaiņām;
- studiju procesa organizēšanu, norādot uz vajadzību studiju procesā vairāk modelēt reālas situācijas no darba vides;
- neformālās izglītības vai profesionālās pieredzes atzīšanas sistēmu izveidi vai iesaistīto pušu informēšanu par to esamību un sniegtajām iespējām;
- nepieciešamību pārskatīt studiju programmu nosaukumus, nodrošinot to atbilstību studiju programmu saturam, vai pārskatīt uzņemšanas prasības;
- angļu valodas zināšanu uzlabošanu mācībspēkiem un studējošajiem, kā arī nepieciešamību vairāk veicināt mobilitātes iespēju izmantošanu;
- nepieciešamību uzlabot augstskolu/ koledžu mājaslapas, tajās pieejamo informāciju, jo īpaši angļu valodā;
- nepieciešamību līdzsvarot studējošo noslodzi pa studiju semestriem;
- nepieciešamību uzlabot studiju kursu aprakstus un to pārskatīšanas sistēmu;
- nepieciešamību izveidot procedūras bibliotēkas resursu aktualizēšanai un papildināšanai, kā arī, bibliotēkas darba laikus padarīt pieejamus visiem studējošajiem;
- laboratoriju aprīkojuma un telpu pielāgošanu studiju un pētniecības procesu vajadzībām, īpaši izceļot arī filiāles, ja piemērojams;
- mācībspēku darbības pilnveides un kvalifikācijas celšanas programmu izveidi vai plašāku ieviešanu;
- atlīdzības sistēmu mācībspēkiem par publikācijām, jo īpaši publicēšanos augsta ranga zinātniskajos žurnālos vai datubāzēs;
- studējošo plašāku iesaisti augstskolas/ koledžas zinātniskajā darbībā;
- Latvijas augstskolu/ koledžu nepieciešamību veicināt savstarpējo sadarbību līdzīgu studiju programmu īstenošanā;
- kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, aicinot to izveidot vai pilnvērtīgi ieviest, vai padarīt kvalitātes politiku un saistošo procesu aprakstus publiski pieejamus.

Šīs, kā arī analizē iepriekš minētās ekspertu rekomendācijas norāda uz nepilnībām, kurām nepieciešams pievērst papildu uzmanību, pārskatot studiju virzienus un tiem atbilstošās studiju programmas.

Studiju virziena novērtēšanas komisijas kopīgais atzinums

par studiju virziena vērtēšanu

I. Studiju virziena vadība

1.1. Vai studiju virzienam atbilstošās studiju programmas ir pamatoti iekļautas studiju virzienā, ir izveidota pēctecība dažādu līmeņu studiju programmām, studiju programmu kodi un veidi ir aktuāli?

1.2. Vai studiju virziena stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze veikta kvalitatīvi un vai objektīvi izvērtēti studiju virziena attīstības iekšējie un ārējie nosacījumi?

1.3. Vai studiju virziena attīstības plānošanā un īstenošanā tiek ievērotas darba tirgus vajadzības?

1.4. Vai studiju virziena īstenošanas vadība ir efektīva studiju virziena mērķu sasniegšanai, demokrātiska, ar skaidri noteiktiem administratīvā personāla, akadēmiskā personāla un studējošo pienākumiem un atbildību?

II. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

2.1. Vai finanšu resursi studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanai ir pietiekami un nodrošināta to izmantošanas kontrole un ilgtspēja?

2.2. Vai studiju virzienā iesaistītā augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla profesionalitāte ir pietiekami augsta kvalitatīvu studiju īstenošanai, raugoties no profesionālās kvalifikācijas atbilstošajā nozarē un augstākās izglītības didaktikas viedokļa, un atbilst studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanai? Vai studiju virziena mācībspēku angļu valodas vai citu svešvalodu zināšanas ir pietiekamā līmenī, lai varētu sagatavot un īstenot studiju programmu vai atsevišķas tās daļas svešvalodā?

2.3. Vai studiju kursu apraksti, studiju materiāli, informatīvā bāze, tai skaitā bibliotēkas resursi, atbilst studiju virzienā īstenojamo studiju programmu mērķiem, to veidam, formai, īpaši norādot tālmācību, un valodai? Vai ir paredzēti līdzekļi bibliotēkas resursu papildināšanai (literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai)?

2.4. Vai studiju virziena metodiskais un informatīvais, tai skaitā bibliotēkas, periodisko izdevumu un elektronisko resursu, nodrošinājums ir pietiekams aktuālās zinātnes atziņās un profesionālās jomas prasībās balstītu studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai un atbilst attiecīgās profesijas reglamentējošo normatīvo aktu prasībām?

2.5. Vai bibliotēkas telpas ir atvērtas studējošiem ērtā laikā un tās pakalpojumi, aprīkojums, iekārtojums veicina patstāvīgu studiju veikšanu?

2.6. Vai administratīvā un tehniskā personāla atbalsts ir pietiekams, lai nodrošinātu studiju rezultātu sasniegšanu?

2.7. Vai studiju virziena materiāltehniskais nodrošinājums, piemēram, specifiskas laboratorijas, iekārtas, studijas, atbilst studiju virziena ietvaros īstenojamo studiju programmu vajadzībām un mūsdienu tehnoloģiju attīstības līmenim un vai mācību telpas ir aprīkotas ar pietiekamu elektrības pieslēgumu vietu skaitu studējošo portatīvajiem datoriem?

III. Zinātniskā pētniecība un akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības vai radošais darbs

3.1. Vai zinātniskā vai radošā darba organizācija un institucionālā struktūra ir efektīva?

3.2. Vai pētniecībai atvēlētie resursi ir atbilstoši vajadzībām? Vai akadēmiskā personāla pētniecības (radošais) darbs, tai skaitā dalība zinātniskajās konferencēs vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēs, tiek plānots un apmaksāts no augstskolas un koledžas budžeta?

3.3. Vai studējošo pētniecības (radošais) darbs, tai skaitā dalība zinātniskajās konferencēs vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēs, tiek plānots un apmaksāts no augstskolas un koledžas budžeta?

3.4. Vai akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības vai radošā darba tematika ir aktuāla un saistīta ar studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu saturu?

3.5. Vai studējošo zinātniskās pētniecības vai radošā darba tematika ir aktuāla un saistīta ar studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu saturu?

3.6. Vai pētījumu rezultāti ir publicēti starptautiski pieejamos un recenzējamos izdevumos (izstādēs, skatēs, uzdevumos u. tml.) vai praktiski izmantoti?

3.7. Vai studiju programma ir saistīta ar atbilstošiem grantiem vai projektiem?

3.8. Citi komentāri, ja ir, attiecībā uz zinātnē balstītu studiju īstenošanu studiju virziena ietvaros.

IV. Sadarbība un internacionalizācija

4.1. Vai studiju virzienā studējošiem ir iespējas apgūt atsevišķus studiju modulus, studiju kursus vai iziet praksi (pilnībā vai daļēji) citu Latvijas augstskolu vai koledžu studiju programmās?

4.2. Vai ir iespējas apgūt atsevišķus studiju modulus, studiju kursus vai iziet praksi (pilnībā vai daļēji) citu ārvalstu augstskolu vai koledžu studiju programmās, piemēram, ir sadarbības līgumi par kopīgu studiju programmu vai studiju moduļu īstenošanu, par akadēmiskā personāla apmaiņu?

4.3. Vai notiek akadēmiskā personāla apmaiņa un citu sadarbības projektu īstenošana?

4.4. Vai tiek nodrošināta studējošo starptautiskā mobilitāte, ERASMUS un citu sadarbības projektu īstenošana?

4.5. Vai sadarbībai ar darba devēju organizācijām un citiem sadarbības partneriem ir ietekme uz studiju virziena īstenošanu?

4.6. Citi komentāri, ja ir, attiecībā uz studiju virziena vadību un sadarbību ar Latvijas un starptautiskajiem partneriem.

V. Kvalitātes nodrošinājums un garantijas

5.1. Vai kvalitātes nodrošināšanas politika, tās izstrāde un publicitāte, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolām vai koledžām jāizveido politika kvalitātes nodrošināšanai, kas ir pieejama sabiedrībai un veido daļu no iestādes stratēģiskās vadības. Iekšējām ieinteresētajām pusēm šī politika jāizstrādā un jāievieš, izmantojot piemērotas struktūras un procesus un iesaistot ārējās ieinteresētās puses."?

5.2. Vai studiju programmu izstrāde un apstiprināšana, nepārtraukta studiju programmu kvalitātes uzraudzība, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai jāizveido mehānismi programmu izstrādei un apstiprināšanai. Programmas jāizstrādā tā, lai tās atbilstu uzstādītajiem mērķiem, tajā skaitā arī plānotajiem mācīšanas rezultātiem. Programmā iegūtajai kvalifikācijai jābūt skaidri noteiktai un izskaidrotai, un tai jāattiecas uz pareizo nacionālās augstākās izglītības kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeni un tātad arī uz Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūru."?

5.3. Vai uz studējošo interesēm centrēta studiju procesa nodrošināšana, studējošo sekmju vērtēšana, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai jānodrošina, ka programmas tiek īstenotas, iedrošinot studentus aktīvi piedalīties mācību procesa veidošanā, un studentu vērtējums atspoguļo šo pieeju."?

5.4. Vai studējošo uzņemšanas, studēšanas un studiju pabeigšanas noteikumi, procesi, to publicitāte un ievērošana, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai konsekventi jāpiemēro iepriekš noteikti un publicēti noteikumi, kas attiecas uz visiem studentu "dzīves cikla" posmiem – studentu uzņemšanu, attīstību, atzīšanu un grāda piešķiršanu."?

5.5. Vai akadēmiskā personāla pieņemšana darbā un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas mehānismi, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai jāpārlicinās par savu pasniedzēju kompetenci. Personāla pieņemšanā un profesionālajā attīstībā jāizmanto godīgi un caurskatāmi mehānismi."?

5.6. Vai studiju informācijas pārvaldība: datu iegūšana un izmantošana lēmumu pieņemšanā, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai jānodrošina, ka tā vāc, analizē un izmanto informāciju, kas nepieciešama programmu un citu darbību efektīvai pārvaldībai."?

5.7. Vai publiskotā informācija par augstskolas vai koledžas aktivitātēm, informācijas saturs, tās izplatīšanas veidi un atgriezeniskā saite ar sabiedrību, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskola vai koledža publicē informāciju par savām aktivitātēm (arī programmām). Informācijai jābūt skaidrai, precīzai, objektīvai, aktuālai un viegli pieejamai."?

5.8. Vai periodiska ārējās kvalitātes nodrošināšana, novērtējot, vai un cik lielā mērā, atbilst šādai prasībai: "Augstskolai vai koledžai periodiski jāveic ārējā kvalitātes nodrošināšana."?

6. Iepriekšējā akreditācijā, ja tāda ir bijusi, saņemto ieteikumu ieviešana.

VI. Studiju programmas novērtējums

1. *Vai studiju programmas saturs un iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija atbilst studiju programmas nosaukumam?*
2. *Vai studiju programmas uzņemšanas nosacījumi ir atbilstoši studiju programmas mērķiem un uzdevumiem?*
3. *Vai studiju programmas saturs atbilst izvirzītajiem studiju programmas mērķiem un uzdevumiem?*
4. *Vai studiju programmas saturs atbilst iegūstamajam grādam, grādam un profesionālajai kvalifikācijai vai profesionālajai kvalifikācijai (profesijas standartam), kā arī kvalifikāciju ietvarstruktūras prasībām?*
5. *Vai akadēmiskajās un doktora studiju programmās studiju saturs atbilst aktuālajām atziņām atbilstošajā zinātnes nozarē?*
6. *Vai studējošo noslodze studiju programmas apguvei atbilst 40 akadēmisko stundu darbam par vienu kredītpunktu?*
7. *Vai profesionālajās studiju programmās prakse ir saistīta un saturiski atbilst teorētiskajai daļai? Vai studiju programmā (ja tā ir profesionālā studiju programma) ir izveidota studiju programmas mērķiem atbilstoša prakses organizācija un vadīšana, prakses uzdevumi ir skaidri formulēti, instrukcijas un norādījumi ir pieejami un tiek kontrolēti?*
8. *Vai studiju programmas plānojums un studiju kursu un moduļu saturs, sadalījums ir kvalitatīvs, atbilstošs studiju programmas mērķiem un uzdevumiem un plānotajiem studiju rezultātiem?*
9. *Ja studiju programma tiek īstenota tālmācībā, vai ir īpaši strukturēti mācību materiāli, studiju procesa organizācijā paredzēts individuāls mācīšanās temps, īpaši organizēts izglītības sasniegumu novērtējums, kā arī dažādu tehnisko un elektronisko saziņas līdzekļu izmantošana?*
10. *Vai uzņemšanas prasības ir atbilstošas studiju rezultātu sasniegšanai un studējošo uzņemšana notiek saskaņā ar apstiprinātajām procedūrām un kritērijiem?*
11. *Vai ir iespēja atzīt iepriekš iegūto neformālo izglītību un profesionālo pieredzi un tā tiek izmantota?*
12. *Vai noslēguma darbi vai citi rādītāji apliecina, ka tiek sasniegti studiju rezultāti? Vai to apstiprina studiju programmas absolventi un darba devēji?*
13. *Vai programmu izstrādāšana, apstiprināšana un aktualizēšana notiek saskaņā ar studiju virziena vadības apstiprināto kārtību?*
14. *Vai mācību (studiju) procesa plānošana un uzraudzība, programmu apguves gaitas un kvalitātes kontrole notiek saskaņā ar studiju virziena vadības apstiprināto kārtību?*
15. *Vai studiju kursu aprakstu izstrādāšana, aktualizēšana un izmantošana notiek saskaņā ar studiju virziena vadības apstiprināto kārtību?*

16. Vai studiju programmas īstenošanā iesaistītā augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla profesionalitāte ir pietiekami augsta kvalitatīvu studiju īstenošanai, raugoties no profesionālās kvalifikācijas atbilstošajā nozarē un augstākās izglītības didaktikas viedokļa? Vai studiju programmas mācībspēku angļu valodas vai citu svešvalodu zināšanas ir pietiekamā līmenī, lai varētu sagatavot un īstenot studiju programmu vai atsevišķas tās daļas svešvalodā?

17. Vai studiju programmas metodiskais un informatīvais, tai skaitā bibliotēkas grāmatu, periodisko izdevumu un elektronisko resursu, nodrošinājums ir pietiekams aktuālās zinātnes atziņās un profesionālās jomas prasībās balstītu studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai un vai atbilst attiecīgās profesijas reglamentējošo normatīvo aktu prasībām? Vai bibliotēkā pietiekamā daudzumā ir pieejama studiju kursu aprakstos iekļautā obligātā literatūra?

18. Vai studiju programmas materiāltehniskais nodrošinājums, piemēram, specifiskas laboratorijas, iekārtas, studijas, atbilst studiju virziena ietvaros īstenojamās studiju programmas vajadzībām un mūsdienu tehnoloģiju attīstības līmenim?

19. Vai programmu īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras, informatīvā un tehniskā nodrošinājuma atbilstība un pilnveidošana notiek saskaņā ar studiju virziena vadības apstiprināto kārtību?

20. Vai studiju programma ir ilgtspējīga no absolventu nodarbinātības perspektīvas?

21. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā (ja tāda ir bijusi) vai studiju programmas licencēšanas ietvaros konkrētajai studiju programmai saņemto ieteikumu ieviešana (ja tādi ir bijuši).

22. Ieteicamie pasākumi un obligāti risināmie uzdevumi konstatēto trūkumu un nepilnību novēršanai studiju programmas pilnveidei un attīstībai.

23. Cita informācija, komentāri, kas radušies studiju virziena novērtēšanas komisijai vai individuālajam ekspertam.